

**Sinteza obiecțiilor și propunerilor
la proiectul de lege privind modificarea unor acte normative (cadru conex Codului administrativ)**

participanții la avizare (expertizare)/consultare publică	N/O	Argumentarea autorului proiectului
<p>Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal</p>	<p>1.</p> <p>Din start, CNPDCP apreciază pozitiv faptul că, a fost inițiat un astfel de proiect care are obiectiv principal asigurarea stabilității procedurilor administrative, uniformizarea cadrului legal existent, prin care se va introduce o terminologie unitară și o claritate în partea ce ține de contestarea actului administrativ emis de către autoritățile publice vizate, în fiecare caz separat. În acest context, CNPDCP propune următoarele modificări la Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal, după cum urmează: „La art. 27 alineatul (5) textul „<i>pot contesta acțiunile, inacțiunile și decizia Centrului în instanța de contencios administrativ</i>” se substituie cu textul „<i>pot contesta acțiunile, inacțiunile și decizia Centrului direct în instanța de judecată în conformitate cu prevederile Codului administrativ 116/2018, fără respectarea procedurii prelabile.</i>” în susținerea propunerii prenotate se va menționa că, potrivit redacției actuale, Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal la art. 27 alin. (5) statuează că, <i>operatorul, persoana împuternicită de către acesta sau subiectul datelor cu caracter personal pot contesta acțiunile, inacțiunile și decizia Centrului în instanța de contencios administrativ</i>, fiind garantat dreptul discreționar de a contesta decizia CNPDCP în instanța de contencios administrativ. Mai mult, în acord cu prevederile art. 163 lit. c) din Codul administrativ, procedura de examinare a cererii prelabile nu se efectuează dacă legea prevede expres adresarea nemijlocită în instanța de judecată. Respectiv, legea prevede expres adresarea în instanța de judecată, lără a fi necesară efectuarea procedurii de examinare a cererii prelabile, dispoziții ce vin în acord cu prevederile art. 163 lit. c) din Codul administrativ. Această procedură a fost concepută ca o cale ce poate oferi persoanei vătămate posibilitatea de a obține mai rapid rezolvarea diferendului prin recunoașterea dreptului sau interesului legitim vătămat.</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Proiectul a fost completat și a fost oferită următoarea redacție: „La articolul 27 alineatul (5) din Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 211, nr. 170-175, art. 492), cuvintele „instanța de contencios administrativ” se substituie cu cuvintele „conformitate cu prevederile Codului administrativ 116/2018, fără respectarea procedurii prelabile.”</p>

	<p>însă, în ultima perioadă de către Judecătoria Chișinău sediul Râșcani, au fost emise mai multe încheieri prin care cererile de chemare în judecată înaintate împotriva deciziilor emise de CNPDCP în baza art. 27 alin. (3) din Legea privind protecția datelor cu caracter personal, au fost declarate ca fiind inadmisibile pe motiv că reclamanții nu au respectat procedura prealabilă, făcând trimitere la art. 208 Cod Administrativ.</p> <p>Astfel, instanța invocă că, dreptul acordat reclamantului de adresare în instanța de contencios administrativ nu exclude obligația reclamantului de a respecta calea prealabilă de soluționare extrajudiciară a litigiului, instituită de normele prenotate ale legii contenciosului administrativ în contextul în care din art. 27 alin. (5) al legii indicate se deduce că acesta reglementează doar instanța specializată competentă să soluționeze litigiul, însă nu instituie dreptul persoanei pretins lezate prin actul administrativ de a acționa direct în instanță, cu eludarea procedurii prealabile de soluționare a litigiului. În această ordine de idei, instanța concluzionează că, deși nu este indicat expres în legea specială faptul că decizia CNPDCP se contestă în prealabil la autoritatea ce a emis-o, dar din sensul noimei date, rezultă acest fapt. Raționamente cu care nu este de acord CNPDCP. Prevederi similare cu cele statuate la art. 27 alin. (5) din legea prenotată se regăsesc și în Codul audiovizualului (art. 84 alin. (15)), Regulamentul de activitate al Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității, aprobat prin Legea nr. 298/2012 (pct. 65).</p> <p>De altfel, până în vara anului 2020 instanțele de judecată au emis încheieri prin care au declarat inadmisibile acțiunile înaintate ca urmare a contestării deciziilor CNPDCP din motiv că reclamantul s-a adresat peste termen din motivul că acesta a apelat la procedura prealabilă. Prin urmare, se reține o situație confuză legată de aplicabilitatea normelor în materia contenciosului administrativ.</p> <p>Având în vedere situația creată, poziția duală a instanțelor de judecată în raport cu acest subiect, precum și faptul că prin această situație sunt îngrădite drepturile justițiabililor la un proces echitabil, acest proiect vine cu concretizări privind procedura de contestare a deciziilor emise de CNPDCP</p>
	<p>2.</p>
Ministerul Mediului	

Lipsa de obiecții și propuneri

Ministerul Apărării Ministerul Afacerilor Interne	<p>3. Lipsă de obiecții și propuneri</p> <p>4. La art. IV, fiind cont de faptul că se propune abrogarea art. 17 – 20, se apreciază ca rațională modificarea tehnică și a art. 7 alin. (3) din Legea nr. 982/2000 privind accesul la informație, sub aspectul revederii textului „Refuzul accesului la informație, la părțile respective ale documentului se întocmește cu respectarea prevederilor articolului 19 din prezenta lege”.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Proiectul a fost revizuit, astfel în art. 19 din Legea nr. 982/2000 nu se operează modificări.</p>
	<p>5. La art. V, pentru exprimarea intenției de amendare se va indica faptul că se modifică alin. (6) al art. 186⁴</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Proiectul a fost ajustat corespunzător.</p>
	<p>6. La art. XXIV pct. 1, este necesară indicarea modificării lit. f) din art. 9 alin.(1) al Legii nr. 325/2013 privind evaluarea integrității instituționale. Totodată, nu se consideră oportună abrogarea alin. (5) al art. 22 din Legea prenotată, deoarece prevederile propuse spre abrogare reglementează și alte aspecte care nu au tangență cu Codul administrativ. Or, rigorile ce stabilesc că „judecătorul care a autorizat decizia de inițiere a testării integrității profesionale și care a verificat rezultatele testării nu poate participa la examinarea contestației”, sunt prevederi specifice mecanismului privind evaluarea integrității instituționale fundamentate prin Legea propusă spre amendare.</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>De la articolul 22 alineatul (5) urmează a se exclude prima propoziție, în rest se păstrează redacția actuală.</p>
	<p>7. La art. XXIX, se va indica faptul că se modifică alin. (3) al art. 15.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Au fost operate modificările respective în proiect.</p>
	<p>8. Subsidiar, având ca temei scopul elaborării proiectului, se recomandă completarea acestuia cu amendamente privind modificarea și a altor legi, după cum urmează: I. Legea cu privire la organizațiile necomerciale nr.86/2020 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2020, nr.193, art.370), se modifică după cum urmează:</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Au fost operate modificările menționate în proiect.</p>

	<p>1. La articolul 13 alineatul (13), textul „în instanța de judecată, în procedura contenciosului administrativ” se substituie cu textul „în conformitate cu prevederile Codului administrativ nr.116/2018”;</p> <p>2. La articolul 25 alineatul (6), textul „în instanța de judecată potrivit procedurii contenciosului administrativ”, se substituie cu textul „în conformitate cu prevederile Codului administrativ nr.116/2018”;</p> <p>3. La articolul 26 alineatul (2) textul „în instanța de judecată potrivit procedurii contenciosului administrativ” se substituie cu textul „în conformitate cu prevederile Codului administrativ nr.116/2018”.</p>	
<p>9.</p>	<p>II. La articolul 33 din Legea privind siguranța alimentelor nr. 306/2018 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2019, nr.59-65, articolul 120) textul „în procedura contenciosului administrative” se substituie cu textul „în conformitate cu prevederile Codului administrativ nr.116/2018”.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Modificările date au fost transpuse în proiect.</p>
<p>10.</p>	<p>III. Legea nr.158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr.230-232, art.840), se modifică după cum urmează:</p> <p>1. La articolul 29 alineatul (5), textul „instanța de contencios administrativ competentă” se substituie cu textul „instanța de judecată în conformitate cu prevederile Codului administrativ nr.116/2018”;</p> <p>2. La articolul 50 alineatul (5), textul „instanța de contencios administrativ în modul stabilit de lege” se substituie cu textul „instanța de judecată în conformitate cu prevederile Codului administrativ nr.116/2018”;</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Propunerile au fost acceptate în următoarea redacție:</p> <p>Legea nr.158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr.230-232, art.840), se modifică după cum urmează:</p> <p>1. Articolul 29 alineatul (5) va avea următoarea redacție „Contestațiile cu privire la concurs se soluționează în conformitate cu prevederile Codului administrativ nr.116/2018”;</p> <p>2. La articolul 50 alineatul (5), textul „instanța de contencios</p>

		<p>administrativ în modul stabilit de lege” se substituie cu textul „instanța de judecată în conformitate cu prevederile Codului administrativ nr.116/2018, fără respectarea procedurii prealabile”.</p>
<p>11.</p>	<p>IV. Legea privind siguranța traficului rutier nr.131/2007 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr.103-106, art.443) se modifică după cum urmează: 1. La articolul 28 alineatul (14), textul „instanța de contencios administrativ competentă.” se substituie cu textul „instanța de judecată în conformitate cu prevederile Codului administrativ nr.116/2018.”; 2. La articolul 44 alineatul (3), se modifică și va avea următorul cuprins: „Refuzul motivat indicat la alin.(1) se va contesta în conformitate cu prevederile Codului administrativ nr.116/2018.”</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Modificările au fost operate în proiect în următoarea redacție: „Legea privind siguranța traficului rutier nr.131/2007 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr.103-106, art.443) se modifică după cum urmează: 1. La articolul 28 alineatul (14), textul „instanța de contencios administrativ competentă.” se substituie cu textul „conformitate cu prevederile Codului administrativ nr.116/2018.”; 2. La articolul 44 alineatul (3) și va avea următorul cuprins: „Refuzul motivat indicat la alin.(1) se va contesta în conformitate cu prevederile Codului administrativ nr.116/2018.”</p>
<p>12.</p>	<p>V. Articolul 214 din Codul administrativ nr.116/2018 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr.309-320, art.466) se va completa cu alineatul (41), cu următorul cuprins:</p>	<p>Nu se acceptă.</p>

	<p>„(41) Contestarea cu recurs a încheierii de suspendare a executării actului administrativ individual suspendă termenul de executare a încheierii, până la pronunțarea deciziei de către instanța competentă.”.</p> <p>Propunerea de modificare are menirea de a înlătura omisiunea admisă de către legislatorul la compartimentul recuzării încheierilor judecătorești în partea de executare, iar lacuna legislativă creează dificultăți de executare imediată a încheierii prin care s-a suspendat actul administrativ individual în caz de contestare.</p> <p>La definitivarea proiectului actului normativ se va ține cont de prevederile art.54 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative și de normele ortografice.</p>	<p>Propunerea dată excedează obiectul de reglementare al proiectului, or, prin proiectul menționat se modifică actele normative care urmează a fi aduse în concordanță cu prevederile Codului administrativ și nu nemijlocit conținutul acestuia.</p>
<p>Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare al Republicii Moldova</p>	<p>13.</p> <p>La art. I punctul 1, atragem atenția autorului că potrivit tehnicii normative în cazul în care articolul sau alineatul unui act normativ se expune în redacție nouă, textul propus cuprinde numărul de ordine al articolului și denumirea acestuia, iar pentru alineate – numărul de ordine al alineatului. Obiecție valabilă pentru Art. IV punctul 1, Art. V punctul 3, XV punctul 11, Art. XXV, Art. XXVII punctul 1, XXXIII punctul 2,</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Au fost operate modificările de rigoare în proiect.</p>
	<p>14.</p> <p>La articolul IV punctul 2, considerăm necesar de reanalizat durata termenului cu care poate fi prelungit termenul de acces la informație, întrucât îl apreciem foarte scurt în ipoteza în care se solicită un volum mare de date, în special, în situația când acestea nu sunt cuprinse în sisteme informaționale automatizate.</p> <p>În practica administrativă al Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură, în anul 2019 a parvenit o cerere de acces la informație prin care s-a solicitat date cu privire la producătorii agricoli care au comis încălcări de la modul de utilizare a mijloacelor fondului de subvenționare în agricultură începând cu anii 2015. Or, în acest interval de timp, Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură a acordat subvenții pentru 20 mii de cereri, iar pentru a elabora informația cu privire la încălcările comise de producătorii agricoli, era necesar să fie ridicate și prelucrate toate dosarele, pentru a consulta actele de verificare a investițiilor și pentru a sistematiza informația relevantă.</p> <p>În același context, dorim să atragem atenția că potrivit articolului 5 alineatul (4) din Convenția Consiliului Europei privind accesul la documentele oficiale „Solicitarea privind accesul la un document oficial va fi tratată cu</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>S-a oferit posibilitatea prelungirii termenului de la 10 zile la 30 zile de către conducătorul instituției publice dacă: a) cererea se referă la un volum foarte mare de informații care necesită selectarea lor;</p> <p>b) sunt necesare consultații suplimentare pentru a satisface cererea.</p>

	<p>promptitudine. Decizia va fi luată, comunicată și executată cât mai curând posibil sau în limite <i>rezonabile de termen de executare, care vor fi specificate din timp.</i>"</p>	
15.	<p>La articolul V punctul 1, după cifrele „186⁴⁷” se va insera textul „alineatul 4”, întrucât propunerea de modificare vizează alineatul 4 al articolului menționat.</p>	<p>Se acceptă. Proiectul a fost ajustat.</p>
16.	<p>Articolul XXIII se va completa cu punctul 3 cu următorul cuprins: „3. La articolul 30 alineatul (3), litera b) se abrogă”</p>	<p>Nu se acceptă. Considerăm că propunerea înaintată nu poate fi acceptată, deoarece norma respectivă oferă operatorului sau reprezentantului său ce acțiuni urmează să întreprindă după adoptarea unei decizii.</p>
17.	<p>Propuneri care poartă caracter de recomandare: În contextul scopului urmărit de autorul proiectului, propunem următoarele modificări la Legea nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public:</p> <p>1. Prin prisma articolului 224 alineatul (1) din Codul administrativ potrivit căruia „Examinând acțiunea în contencios administrativ în fond, instanța de judecată adoptă una dintre următoarele hotărâri (...) a) în baza unei acțiuni în contestare, anulează în tot sau în parte actul administrativ individual (...)”, propunem următoarea redacție a articolului 62 alineatul (1) litera e): „e) ca urmare a anulării, prin hotărâre judecătorească definitivă, actului administrativ de numire în funcția publică;”</p> <p>2. La articolul 63 alineatul (1) propunem completarea cu litera el) cu următorul cuprins: „el) în cazul retragerii, revocării sau anulării actului administrativ de numire în funcție publică;” <i>Justificare:</i> În practica administrativă a Ministerului s-a constatat, după numirea unui funcționar public că acesta nu respecta la data emiterii actului administrativ una din condițiile stabilite de lege pentru ocuparea acestei funcții (<i>experiența profesională în domeniu</i>). În pofida faptului că articolul 141 alineatul (4), 143</p>	<p>Nu se acceptă. Propunerea dată excedează obiectul de reglementare al proiectului și nu poate fi încorporată în proiectul dat.</p>

	<p>- 146 din Codul administrativ permite anularea actului administrativ individual, Legea nr. 158/2008 nu indică printre temeiurile de încetare a raporturilor de serviciu această circumstanță. Mai mult ca atât, prin prisma articolului 189 alineatul (3) din Codul administrativ s-a pus problema dacă Ministerul poate înaintat o acțiune în contencios administrativ prin care să solicite anularea actului administrativ ilegal, atât timp cât acțiunea în contencios administrativ poate fi formulată de către autoritățile publice doar cu titlu de excepție.</p> <p>3. Totodată, propunem să se analizeze necesitatea păstrării textului „care se comunică funcționarului public în termen de 5 zile lucrătoare de la emitere, însă anterior datei eliberării din funcția publică” din articolul 63 alineatul (1) din Legea nr. 158/2008, ținând cont de prevederile articolului 94 alineatul (1) din Codul administrativ potrivit căruia „Înainte de emiterea unui act administrativ individual defavorabil pentru un participant sau înainte de respingerea unui act administrativ individual favorabil, participantul are dreptul să fie audiat în legătură cu faptele și circumstanțele relevante pentru actul ce urmează a fi emis” și prevederile articolului 139 alineatul (1) din același Cod, potrivit căruia „Un act administrativ individual devine valabil pentru persoana căreia îi este destinat sau care este afectată de el în momentul în care i se comunică acesteia, cu excepția cazului când actul administrativ însuși stabilește o dată ulterioară pentru obligativitatea sa”.</p> <p>Dacă termenul menționat a fost instituit ca o garanție, apreciem că aceasta se realizează în cadrul audierii funcționarului public care se desfășoară înaintea emiterii actului administrativ individual defavorabil.</p>	
<p>Cancelaria de Stat</p>	<p>18.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Argumentele invocate de către dvs. nu pot fi acceptate, deoarece riscul „real” ca un act normativ să fie modificat sau abrogat este egal pentru toate actele normative în vigoare, iar obiecția dată ar însemna nepurcederea la efectuarea cărorva</p>

	<p>administrativ” cu textul „instanța de judecată” sau cu textul „conform prevederilor Codului administrativ nr. 116/2018”.</p> <p>Riscul că actul normativ la care se face trimitere în proiectul de lege își va modifica denumirea în „Codul de procedură administrativă” sau va fi abrogat este unul real, iar drept urmare va fi necesar un alt proiect de lege pentru modificarea cadrului normativ conex acestuia.</p> <p>În subsidiar, experiența statelor europene denotă că, Codul administrativ reprezintă totuși o sistematizare mai complexă, într-o concepție unitară a normelor juridice ce aparțin ramurii dreptului administrativ. În calitate de exemplu, poate servi Ordonanța de urgență a Guvernului României nr. 57/2019 privind Codul administrativ, care include normele juridice ce reglementează organizarea și funcționarea Guvernului, a autorităților administrației publice centrale, locale, statutul funcționarilor publici, aleșilor locali, organizarea cabinetului demnitarului, conduita funcționarilor publici și a personalului contractual, regimul juridic al bunurilor proprietate publică, a contractelor de concesiune de bunuri proprietate publică, instituția prefectului ș.a.</p>	<p>trimiteri de teama unor eventuale modificări a acestora.</p>
<p>19.</p>	<p>La proiectul de lege, art. X, cu referire la modificarea Legii nr. 436/2006 privind administrația publică locală:</p> <p>1. Din pct. 1, a doua frază, se va exclude textul „în conformitate cu prevederile Codului administrativ nr. 116/2018,”.</p> <p>Suplimentar celor expuse, art. 20 se referă la semnarea, intrarea în vigoare a deciziilor consiliului local cu caracter normativ sau individual, modalitatea de sesizare a oficiului teritorial al Cancelariei de Stat și/sau a instanței de judecată, inclusiv în cazul nerespectării procedurii de elaborare/adoptare a deciziilor cu caracter normativ, iar conform prevederilor art. 2 alin. (3) lit. d) din Codul administrativ, prevederile prezentului cod nu se aplică procedurii de elaborare și adoptare a actelor administrative cu caracter normativ.</p> <p>Indicarea expresă a faptului că, contestarea actelor emise de autoritățile administrației publice locale (decizii, dispoziții) se realizează în conformitate cu prevederile Codului administrativ nr. 116/2018, ar putea genera periclitarea instituției controlului administrativ de legalitate exercitat de</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>A fost exclusă modificarea la art. 20 alin. (4).</p> <p>Celelalte propuneri nu pot fi acceptate, reieșind din faptul că terminologia utilizată în lege nu corespunde cu prevederile Codului administrativ. Prin proiectul dat se uniformizează cadrul legal în partea ce ține de procedura de constatare a actelor, iar sintagma menționată urmează a se regăsi, deoarece trimiterea la Codul administrative este esențială în eventualitatea constării actului.</p>

	<p>oficiile teritoriale ale Cancelariei de Stat, reglementată prin norme speciale conținute în Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală.</p> <p>La caz, pe parcursul anului 2020 au existat probleme legate de înțelegerea și interpretarea diferită a normelor Codului administrativ de către unii judecători ce emiteau încheieri privind declararea inadmisibilității acțiunilor înaintate de oficiile teritoriale ale Cancelariei de Stat, pe motiv că, <i>prevederile din Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală, care reglementează procedura adresării oficiilor teritoriale ale Cancelariei de Stat în instanța de judecată, urmează a fi aplicate doar dacă nu contravin principiilor Codului administrativ, iar revendicarea încălcării, prin activitatea administrativă, a unui drept în sensul art. 17 din Codul administrativ la înaintarea acțiunii de contencios administrativ este o condiție obligatorie de admisibilitate a acțiunii</i> (nu poate fi demonstrat dreptul vătămat al oficiilor teritoriale la înaintarea acțiunilor în instanța de judecată).</p> <p>2. În aceeași ordine de idei se va exclude și pct. 2 din proiect, iar la punctele 3-6 se va exclude textul „în conformitate cu prevederile Codului administrativ nr. 116/2018”.</p> <p>Conținutul proiectului se expune într-un limbaj simplu, clar și concis, iar textele din care rezultă că actele administrative se contestă direct în instanța de judecată nu necesită a fi completate suplimentar cu trimiteri la careva elemente structurale sau constitutive ale Codului administrativ</p>	
<p>Ministerul Educației și Cercetării</p> <p>Administrația Națională Penitenciarelor</p>	<p>20.</p> <p>Lispa de obiecții</p>	
<p>Administrația Națională Penitenciarelor</p>	<p>21.</p> <p>Administrația Națională a Penitenciarelor a examinat proiectul de hotărâre menționat și comunică despre următoarele propuneri de completare a proiectului.</p> <p>1. Articolul 210¹ din Codul de executare al Republicii Moldova nr. 443/2004 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 214-220, art. 704), cu modificările ulterioare, va avea următoarea redacție: „Articolul 210¹. Dreptul la petiționare și măsurile pentru asigurarea dreptului la petiționare</p> <p>(1) Condamnații își formulează petițiile în scris, care pot fi înaintate atât instituției penitenciare, cât și altor organe/autorități și care se examinează în</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Se propune următoarele modificări în art. 210¹ pentru aducerea acestuia în concordanță cu prevederile Codului administrativ.</p> <p>În următoarea redacție: „La articolul 210¹ alineatul (3) din Codul de executare al Republicii Moldova nr. 443/2004 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii</p>

	<p>termenele și condițiile stabilite de către Codul administrativ, cu particularitățile prevăzute de prezentul articol.</p> <p>(2) Cheltuielile necesare pentru exercitarea dreptului de petiționare se suportă din cont propriu. Pentru condamnații maturi care nu dispun de mijloace bănești din motive ce nu le pot fi imputate și pentru condamnații minori, cheltuielile respective sunt suportate din contul instituției penitenciare.</p> <p>(3) Condamnatul formulează petițiile numai în nume propriu și în chestiuni ce îl vizează personal. Nu se admite prezentarea petițiilor în nume colectiv sau în numele altei persoane.</p> <p>(4) Petițiile care conțin un limbaj ofensator, amenințări la securitatea națională, la ordinea publică, la viața și sănătatea persoanei oficiale, precum și a membrilor familiei acesteia, care conțin expresii obscene sau care atrag opoziția, inclusiv cu caracter calomniator, ce jignesc onoarea și demnitatea personalului penitenciar sau a altor persoane, formulate în scris și care în mod evident nu sunt întemeiate, nu se soluționează. Acestea se anexează la dosarul personal al condamnatului petiționar, iar în privința expeditorilor se inițiază procedură disciplinară.</p> <p>(5) Examinarea petițiilor condamnaților minori se efectuează în mod preferențial. Condamnatul minor își exercită personal dreptul la petiționare, prin reprezentanții săi legali sau, în cazul lipsei acestora, de către organul de tutelă și curatelă din raza de circumscripție a instituției penitenciare.</p> <p>(6) La examinarea petițiilor condamnaților minori, audierea acestora, rezultatul examinării petiției, iar în caz de necesitate, motivarea și explicarea deciziei sau a conținutului răspunsului, inclusiv explicarea modalității de contestare, se efectuează cu implicarea personalului specializat de educatori, psihologi sau asistenți sociali, rezultat care în mod obligatoriu urmează a fi comunicat și reprezentanților săi legali, iar în lipsa lor, autorităților tutelare respective.</p> <p>(7) Petițiile care vizează chestiunile de ordin execuțional-penal se examinează numai de către autoritatea competentă de soluționare a chestiunii invocate, potrivit competențelor aprobate prin ordinul ministrului justiției, celelalte fiind examinate în conformitate cu procedura prevăzută de Codul administrativ.</p>	<p>Moldova, 2010, nr. 160-162, art. 584), textul „termenele prevăzute de Legea cu privire la petiționare” se substituie cu textul „conformitate cu prevederile Codului administrativ nr. 116/2018”.</p>
--	---	---

	<p>(8) Petițiile adresate contrar prevederilor alin. (7) nu se examinează în fond de către autoritățile/organele necompetente."</p> <p>Argumentare. Prin expunerea art. 210¹ în redacție nouă se propune actualizarea garanțiilor și reglementarea detaliată a măsurilor pentru asigurarea exercitării dreptului la petiționare de către deținuți. De asemenea, prezenta inițiativă are drept scop armonizarea prevederilor Codului de executare cu prevederile Codului administrativ, care a intrat în vigoare la data de 01 aprilie 2019. Astfel, s-a conturat necesitatea actualizării prevederilor art. 210¹, în special în partea ce ține de reglementarea procedurilor privind examinarea petițiilor care nu cad sub incidența Codului administrativ, deoarece se încadrează în categoria raporturilor juridice reglementate în art. 2 alin. (3) lit. b) din Codul administrativ.</p>	
<p>22.</p>	<p>2. Legea cu privire la sistemul administrației penitenciare nr. 300/2017 (publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 48-57, Articolul 124), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează: la articolul 24 alineatul (6), cuvintele „de instanța de contencios administrativ” se substituie cu textul „conform prevederilor Codului administrativ nr. 116/2018”; la articolul 71 alineatul (6), cuvintele „în instanța de contencios administrativ competentă, în condițiile legii” se substituie cu textul „conform prevederilor Codului administrativ nr. 116/2018”; la articolul 81 alineatul (3), cuvintele „în instanța de contencios administrativ” se substituie cu textul „conform prevederilor Codului administrativ nr. 116/2018”; la articolul 91 alineatul (5), cuvintele „în instanța de contencios administrativ” se substituie cu textul „conform prevederilor Codului administrativ nr. 116/2018”.</p>	<p>Se acceptă parțial. Au fost introduse propunerile în proiect în următoarea redacție: Legea cu privire la sistemul administrației penitenciare nr. 300/2017 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 48-57, art. 124), se modifică după cum urmează: 1. la articolul 24 alineatul (6) cuvintele „de instanța de contencios administrativ” se substituie cu textul „în conformitate cu prevederile Codului administrativ nr. 116/2018”; 2. la articolul 71 alineatul (6), cuvintele „instanța de contencios administrativ competentă, în</p>

		<p>condițiile legii” se substituie cu textul „conformitate cu prevederile Codului administrativ nr. 116/2018”;</p> <p>3. la articolul 81 alineatul (3), cuvintele „de contencios administrativ” se substituie cu textul „de judecată”;</p> <p>4. la articolul 91 alineatul (5), cuvintele „contencios administrativ” se substituie cu cuvintele „de judecată”.</p>
<p>Ministerul Muncii și Protecției Sociale</p>	<p>23. 1. Articolul XXII, punctul 65 din proiectul de Hotărâre, după textul „comunicarea ei”, se propune de completat cu cuvintele „părților (petiționarului, reclamatului și persoanei interesate)”.</p> <p>- La art. 12 al Legii nr. 60/2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr. 155-159, art. 508), alineatul (4) se expune în următoarea redacție: “(4) Decizia de încadrare/neîncadrare în grad de dizabilitate și alte acte administrative individuale emise de Consiliu, pot fi contestate în conformitate cu prevederile Codului administrativ nr. 116/2018. - alin. (5) se abrogă.”</p>	<p>Se acceptă. Au fost operate modificările în proiect.</p> <p>Nu se acceptă. Propunerea dată excedează obiectul de reglementare al proiectului. În altă ordine de idei, atragem atenția asupra faptului că excluderea unei Comisii urmează a se opera doar ca urmare a efectuării unei analize de impact în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 23/2019.</p>
<p>25.</p>	<p>3. Articolul XXXVII din proiect devine „Articolul XXXVIII</p>	<p>Se acceptă. Proiectul a fost renumerotat în întregime.</p>
<p>26.</p>	<p>La nota informativă a proiectului de hotărâre privind modificarea unor acte normative, pct. 3. Principalele prevederi ale proiectului, propunem de completat cu următorul text:</p>	<p>Nu se acceptă. A se vedea comentariul de la punctul 17 din tabel.</p>

		<p>„<i>Legea nr. 60/2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități</i>”</p> <p>Prin modificările la art. 12 din Legea menționată, se propune racordarea procedurii de contestare a Deciziilor de încadrare/neîncadrare în grad de dizabilitate și a altor acte administrative individuale emise de Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă, conform procedurilor stabilite de Codul administrativ nr. 116/2018”.</p>	
Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	27.	Lipsa de obiecții și propuneri	
Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene al Republicii Moldova	28.	Lipsa de obiecții și propuneri	
Consiliul Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat	29.	Lipsa de obiecții și propuneri	
Consiliul Concurenței	30.	În vederea sporirii gradului de previzibilitate a cadrului normativ din domeniul ajutorului de stat ce ține de modul de atacare a actelor administrative ale Consiliului Concurenței, considerăm oportun de a completa modificarea propusă la Art. XIX din proiect pentru art. 17 alin. (1) din Legea cu privire la ajutorul de stat nr. 139/2012, cu textul „direct în instanță de judecată, fără respectarea procedurii prealabile”. Astfel, va fi asigurată uniformizarea cadrului normativ din domeniul concurenței și ajutorului de stat și va exclude orice dubiu cu privire la lipsa necesității respectării procedurii prealabile în cazul contestării deciziilor Consiliului Concurenței, adoptate în temeiul Legii cu privire la ajutorul de stat nr. 139/2012.	Se acceptă. Au fost operate modificările în proiect.
Ministerul Finanțelor	31.	1) Cu referire la art.III, pct.1 din proiectul de lege (modificarea art.267 din Codul fiscal) se propune ca decizia Serviciului Fiscal de Stat sau acțiunea funcționarului fiscal să poate fi contestată în conformitate cu prevederile Codului administrativ nr. 116/2018.	Nu se acceptă. Actele emise de către Serviciul Fiscal la fel ca celelalte acte emise

	<p>În această privință, menționăm că în concordanță cu art.2 alin.(2) din Codul administrativ, anumite aspecte ce țin de activitatea administrativă privind domeniul specifice de activitate pot fi reglementate prin norme legislative speciale derogatorii de la prevederile prezentului cod numai dacă această reglementare este absolut necesară și nu contravine principiilor prezentului cod.</p> <p>Potrivit art.3 alin.(1) - (2) din Codul fiscal: „(1) Legislația fiscală se compune din prezentul cod și din alte acte normative adoptate în conformitate cu acesta. (2) Actele normative adoptate de către Guvern, Ministerul Finanțelor, Serviciul Fiscal de Stat și Serviciul Vamal de pe lângă Ministerul Finanțelor, de alte autorități de specialitate ale administrației publice centrale, precum și de către autoritățile administrației publice locale, în temeiul și pentru executarea prezentului cod, nu trebuie să contravină prevederilor lui sau să depășească limitele acestuia”.</p> <p>Prin scrisoarea Ministerului Justiției nr.04/4915 din 02.05.2019, remisă în adresa Serviciului Fiscal de Stat, s-a reiterat faptul că în corespundere cu art.2 alin.(2) din Codului administrativ și în virtutea principiului specialia generalibus derogant (consacrat și în art.5 alin.(3) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative), în caz de divergență dintre normele Codului administrativ și normele din alte acte legislative (în speță, din Codul fiscal) se va determina care este norma generală și care este norma specială și se va aplica norma specială, conform principiului menționat supra.</p> <p>Astfel, în contextul celor expuse, Ministerul Finanțelor nu susține operarea modificărilor respective la art.267 din Codul fiscal, în sensul ca contestarea actelor Serviciului Fiscal de Stat să fie realizată în conformitate cu procedura prevăzută de Codul administrativ, deoarece raporturile de drept fiscal (precum și cele vamale și de inspectare financiară) reprezintă o procedură aparte de raporturi juridice, care impun reglementarea acestora prin norme speciale.</p> <p>Mai mult ca atât, urmează să se rețină faptul că procedura prealabilă prevăzută la art.269 – art.2741 din Codul fiscal, diferă de procedura prealabilă prevăzută de titlu V din Codul administrativ, în privința subiecților cu dreptul de a contesta actul administrativ. Prin prisma art.267 din Codul fiscal, doar</p>	<p>de către autoritățile publice sunt acte administrative care urmează a fi contestate în conformitate cu prevederile Codului administrativ. Prin proiectul menționat se fac unele derogări de la prevederile Codului administrativ în privința termenelor, însă procedura de contestare urmează a fi una identică pentru toate autoritățile publice.</p>
--	---	---

persoana vizată în decizie poate contesta decizia, iar la art.189 alin.(1) din Codul administrativ – orice persoană care se consideră lezată de actul administrativ.

Astfel, în eventualitatea excluderii cerinței de depunere a cererii prealabile/contestății nemijlocit de persoana vizată în decizie sau împotriva căreia a fost întreprinsă acțiunea ori de reprezentantul ei, cererile prealabile vor putea fi depuse și de alte persoane, care, eventual și posibil cu rea credință, vor invoca un drept pretins a fi încălcat, ceea ce ar crea riscul încălcării drepturilor persoanei vizate în decizia contestată.

Totodată, în conformitate cu art.167 din Codul administrativ: „(1) Dacă consideră cererea prealabilă ca fiind admisibilă și întemeiată, autoritatea publică emitență anulează în tot sau în parte actul administrativ individual contestat sau emite actul administrativ individual solicitat.

(2) Dacă respinge în tot sau în parte cererea prealabilă ca fiind inadmisibilă sau neîntemeiată, autoritatea publică emitență transmite dosarul administrativ cu toate actele autorității publice ierarhic superioare.

(3) Autoritatea publică emitență soluționează cererea prealabilă în termen de 15 zile calendaristice. Prevederile art.60 alin.(2)–(5) se aplică corespunzător.

(4) Dacă prin cererea prealabilă se solicită și repararea prejudiciului, atunci cererea privind repararea prejudiciului se examinează de autoritatea publică emitență în procedură administrativă separată”.

Potrivit art.168 din Codul administrativ: „(1) Dacă autoritatea publică emitență a respins în tot cererea prealabilă, decizia definitivă cu privire la cererea prealabilă este luată de autoritatea publică ierarhic superioară. Dacă autoritatea publică emitență a respins în parte cererea prealabilă, autoritatea publică ierarhic superioară soluționează doar partea respinsă a cererii prealabile.

(2) Dacă este necesară investigarea circumstanțelor, autoritatea publică ierarhic superioară poate efectua ea însăși aceste investigații sau poate împuternici autoritatea emitență să le efectueze.

(3) Soluționând cererea prealabilă, autoritatea publică ierarhic superioară poate decide în sensul agravării situației participantului care a depus cererea prealabilă (reformatio in pejus), dacă legea nu prevede expres altfel”.

	<p>Astfel, operarea modificărilor la art.267 din Codul fiscal poate să creeze inclusiv situații de interpretare că, contestația împotriva actului administrativ emis de Serviciul Fiscal de Stat, trebuie să fie examinată și de către Ministerul Finanțelor în calitate de autoritate publică ierarhic superioară.</p>	
32.	<p>La Art. IV, pct.2 din proiect, prin care se modifică art.16 alin.(1) din Legea nr. 982/2000 privind accesul la informație, termenul „15 zile” se propune de substituit cu „30 zile”.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Lipsește motivarea extinderii termenului de examinare a solicitării de acces la informație.</p>
33.	<p>Art.V din proiect, prin care se modifică Codul Vamal, se propun următoarele:</p> <p>a) la art. 130³ alin.(2) de abrogat;</p> <p>b) la punctul 3 din proiect, în noua redacție a art.289, după cuvintele „pot fi atacate” se completează cu cuvintele „la aparatul central al Serviciului Vamal”;</p> <p>c) la punctul 5 din proiect, prin care se modifică articolul 294¹, modificarea propusă la alineatul (1) nu se acceptă, deoarece însuși articolul prevede condițiile în care se depune contestația și termenii de examinare a acesteia. Totodată, menționăm că, condițiile de examinare a contestației în cadrul Consiliului de soluționare a disputelor sunt niște condiții speciale, care sunt expuse în acest articol.</p> <p>d) la art.294¹ alin. (9) de abrogat.</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Articolul 130³ din Codul vamal conține doar 2 alineate. Considerăm inoportune intervențiile în cuprinsul acestui articol. Celelalte obiecții se acceptă, au fost operate modificările în proiect.</p>
34.	<p>Proiectul se propune de completat cu un articol nou cu următorul cuprins: „La art. 53 alin.(7) din Legea nr. 302/2017 cu privire la Serviciul Vamal (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 68-76, art. 143) cuvintele „în instanța de contencios administrativ în modul stabilit de lege” se substituie cu textul „în instanța de judecată conform prevederilor Codului administrativ nr.116/2018, fără respectarea procedurii prealabile”.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Propunerile au fost incluse în proiect.</p>
35.	<p>Suplimentar, considerăm că și prevederile Codului administrativ urmează să fie modificate.</p> <p>a) Astfel, prevederile art.167 și art.168 din Codul administrativ, se impun să fie modificate în mod prioritar, deoarece conform redacției actuale, se creează situații de interpretare că decizia finală pe marginea contestației respinse de autoritatea emitentă, aparține autorității publice ierarhic superioare.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Propunerile date excedează obiectul de reglementare a proiectului.</p>

Astfel, cu titlu de exemplu menționăm că având în vedere că în conformitate cu art.9 alin.(2) din Legea nr.98/2012 cu privire la administrația publică centrală de specialitate, ministerele se organizează și funcționează numai în subordinea Guvernului potrivit prevederilor Constituției Republicii Moldova, ale Legii cu privire la Guvern și ale prezentei legi, se creează situația de interpretare, precum că decizia finală pe marginea contestației respinse de un minister, aparține Guvernului (care este un organ de lucru colegial).

De asemenea în cazul ministerelor care au structuri subordonate, cu statut de persoană juridică autonomă, cu un domeniu specific de activitate, ar putea fi interpretat că acestea urmează să emită decizii finale pe cererile prealabile respinse de către structurile subordonate (chiar dacă aceste autorități centrale nu au personal și subdiviziuni speciale care ar permite examinarea unor asemenea tipuri de cereri prealabile).

b) Considerăm că prevederile art.175 - art.178 din Codul administrativ (Executarea creanțelor bănești) necesită să fie modificate/excluse, deoarece la etapa actuală nu este clar căru tip de raporturi juridice se aplică.

În Hotărârea Curții Constituționale din 06.03.2018 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din art.10 pct. 4 și pct. 5 din Legea nr. 845-XII din 3 ianuarie 1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi, Curtea menționează că „45. (...) exigențele statului de drept presupun inter alia asigurarea legalității și a certitudinii juridice (Raportul privind preeminența dreptului, adoptat de Comisia de la Veneția la cea de-a 86 sesiune plenară, 2011, §41).

46. În acest context, Curtea reține că principiul legalității și al certitudinii juridice este esențial pentru garantarea încrederii în statul de drept și constituie o protecție împotriva arbitrarului. Așadar, asigurarea și respectarea acestor principii obligă statul să edicteze într-o manieră clară și previzibilă normele adoptate.

47 Adoptarea de către legiuitor a unor legi accesibile, previzibile și clare se impune și prin articolul 23 alin. (2) din Constituție, care stabilește obligația statului de a asigura dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle sale. În acest sens, norma constituțională stabilește că statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.

48. În Hotărârea nr.26 din 23 noiembrie 2010, Curtea a reținut că: „Pentru a corespunde celor trei criterii de calitate – accesibilitate, previzibilitate și claritate – norma de drept trebuie să fie formulată cu suficientă precizie, astfel încât să permită persoanei să decidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțele cauzei, consecințele acestei conduite. În caz contrar, cu toate că legea conține o normă de drept care aparent descrie conduita persoanei în situația dată, persoana poate pretinde că nu-și cunoaște drepturile și obligațiile. Într-o astfel de interpretare, norma ce nu corespunde criteriilor clarității este contrară art. 23 din Constituție [...]”

49. Curtea Europeană în jurisprudența sa a subliniat importanța asigurării accesibilității și previzibilității legii, instituind o serie de repere, pe care legiuitorul trebuie să le aibă în vedere pentru respectarea acestor exigențe.

50. Astfel, Curtea Europeană a menționat că nu poate fi considerată „lege” decât o normă enunțată cu suficientă precizie, pentru a permite individului să-și corecteze conduita. În special, o normă este previzibilă atunci când oferă o anume garanție contra atingerilor arbitrar ale puterii publice (cauza Amann v. Elveția, hotărârea din 16 februarie 2000, §56).

Testul preciziei legii impune ca legea, în situațiile în care oferă o anumită marjă de discreție, să indice cu suficientă claritate limitele acesteia (cauza Silver și alții v. Regatul Unit, hotărârea din 25 martie 1983, §80).

51. În acest sens, în Hotărârea nr. 26 din 27 septembrie 2016, Curtea a reținut că la elaborarea unui act normativ legiuitorul trebuie să respecte normele de tehnică legislativă pentru ca acesta să corespundă exigențelor de calitate. De asemenea, textul legislativ trebuie să corespundă principiului unității materiei legislative sau corelației între textele regulatorii, pentru ca persoanele să-și poată adapta comportamentul la reglementările existente, ce exclud interpretările contradictorii sau concurența între normele de drept aplicabile.

52. Prin urmare, Curtea reține că previzibilitatea și claritatea constituie elemente sine qua non ale constituționalității unei norme, care în activitatea de legiferare acestea nicidecum nu pot fi omise”.

c) Art.251 alin.(2) din Codul administrativ urmează a fi completat cu următorul conținut: ”Recursul suspendă executarea hotărârii judecătorești definitive privind dezafectarea incontestabilă a mijloacelor bănești din contul

	<p>bugetelor componente ale bugetului public național și din contul autorităților/instituțiilor bugetare.”</p> <p>În acest sens, accentuăm că potrivit art.435 alin.(1) din Codul de procedură civilă, <i>recursul suspendă executarea hotărârii în cazul strămătării de hotare, distrugerii de plantații și semănături, demolării de construcții sau de orice bun imobil, dezafectării incontestabile a mijloacelor bănești din contul bugetelor componente ale bugetului public național și din contul autorităților/instituțiilor bugetare</i>, precum și în alte cazuri prevăzute de lege. Totodată, art.68 alin.(21) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014, recursul declarat împotriva hotărârii judecătorești definitive privind dezafectarea incontestabilă a mijloacelor bănești din contul bugetelor componente ale bugetului public național și din contul autorităților/instituțiilor bugetare suspendă termenul de executare a hotărârii judecătorești prevăzut la alin.(2).</p> <p>Propunerea dată urmează a fi introdusă în vederea concretizării faptului că și recursurile declarate împotriva hotărârilor judecătorești definitive, adoptate în ordinea contenciosului administrativ, au ca efect suspendarea executării acestora.</p>	
<p>Ministerul Economiei</p>	<p>36.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Proiectul care a fost supus avizării defapt vine se facă o anumite claritate în acest sens.</p> <p>Atragem atenția asupra faptului că prevederile Codului administrativ defapt prevede că procedura prealabilă este obligatorie cu unele excepții stabilite de către art. 163 și nu invers precum ați interpretat în aviz.</p> <p>În altă ordine de idei, atragem atenția că atât actele Serviciului Fiscal cât și a celui Vamal sunt acte</p>

	<p>dispune că în cazurile prevăzute de lege, până la înaintarea acțiunii în contencios administrativ, se va respecta procedura prealabilă.</p> <p>În context, în actele normative care reglementează expres o procedură prealabilă sau indică expres la o cerere prealabilă de contestare a unui act administrativ sau acțiune a autorității/funcționarului acesteia (ex. art.2741 din Codul fiscal al Republicii Moldova nr.1163/1997, art.2941 din Codul vamal al Republicii Moldova nr.1149/2000 etc.), excluderea normelor care vizează această procedură prealabilă și/sau cerere prealabilă și includerea unor prevederi de trimitere la Codul administrativ vine să denatureze logica pusă de Legiuitor în reglementările speciale. Aceeași denaturare are loc și în cazul simplei substituirii a trimiterii la Legea nr.793/2000 cu trimiterea la Codul administrativ.</p> <p>Substituirea Legii contenciosului administrativ cu Codul administrativ va conduce, în primul rând, la excluderea obligativității procedurii prealabile, chiar și acolo unde prin legi generale și legi speciale au fost instituite proceduri prealabile bine reglementate, așa cum este cazul procedurii prealabile în contextul procedurilor administrative privind controalele de stat asupra activității de întreprinzător. Or, odată cu reforma sistemului controalelor de stat realizată în perioada anilor 2016-2018, a fost instituită și bine reglementată procedura prealabilă, care urmează să se desfășoare în cadrul consiliilor de soluționare a disputelor. Pentru unele organe de control, așa cum este Serviciul Vamal și Serviciul Fiscal de Stat, procedura prealabilă a fost reglementată în actele speciale – Codul fiscal al Republicii Moldova și, respectiv, Codul vamal al Republicii Moldova, pornind de la aspectele specifice ale acestor proceduri pentru aceste organe, caracterul specific fiind determinat atât de obiectul de examinare, cât și de unele aspecte de competență și organizare a consiliilor de soluționare a disputelor. În acest sens, prin modificările propuse, se promovează ori excluderea obligativității procedurii prealabile, sau excluderea legăturii dintre prevederile care instituie procedura prealabilă și cele care o reglementează – toate fiind norme ale aceluiași act normativ sau chiar ale aceluiași articol.</p> <p>Totodată, prin amendamentele propuse, urmare a excluderii obligativității procedurii prealabile, va avea loc sporirea esențială a volumului de muncă a</p>	<p>administrative ce urmează a fi contestate conform prevederilor generale de contestare a actelor administrative, cu derogările de rigoare în partea ce ține de specificul acestora.</p>
--	--	---

	<p>instanțelor judecătorești, iar în consecință, și majorarea termenilor de examinare a cauzelor în instanțele respective.</p> <p>În contextul celor relevate supra, atragem atenția asupra următoarelor amendamente:</p>	
37.	<p>1. La Art.III, pct.4 (articolul 2741 alin.(1) din Codul Fiscal al Republicii Moldova nr.1163/1997). Considerăm inoportună modificarea propusă, deoarece vine în contradicție cu logica procedurii prealabile reglementate de Cod și de alin. (2)-(10) ale art.2741 ale acestuia. În context, conform art.208 alin.(1) din Codul administrativ, procedura prealabilă, ca să fie obligatorie, necesită să fie prevăzută expres de lege. Astfel, pe de o parte, prin modificarea propusă la alin.(1) al art.2741, este exclusă obligativitatea procedurii prealabile, iar pe de altă parte – alin. (2)-(10) ale art.2741 reglementează aspecte detaliate ale procedurii prealabile – atât în privința obiectului acestei proceduri, cât și în privința organului competent de realizarea procedurii prealabile. În acest sens, pentru a menține logica normelor expuse la alin.(1), precum și ale art.2741, considerăm inoportun operarea modificărilor în conținutul art.2741 sau alin.(1) să fie expus în următoarea redacție:</p> <p><i>(1) Orice persoană supusă controlului de către Serviciul Fiscal de Stat, care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, prin actele administrative emise în cadrul procedurii de control, prin acțiunile sau inacțiunile Serviciului Fiscal de Stat sau ale funcționarilor fiscali în cadrul acestor proceduri, este în drept să le conteste, în tot sau în parte, prin depunerea la Serviciul Fiscal de Stat a unei contestații în conformitate cu prevederile Codului administrativ al Republicii Moldova nr.116/2018</i></p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>S-a renunțat la modificarea alin. (1) de la art. 274¹.</p>
38.	<p>2. La Art.V (Codul vamal al Republicii Moldova nr.1149/2000):</p> <p>La pct.1(art.186⁴ din Cod) – având în vedere că articolul în cauză conține mai multe alineate, urmează de specificat alineatul în care se propune efectuarea modificărilor și anume la alin.(6). Totodată, completarea propusă nu se încadrează logic în textul normei, de aceea propunem expunerea alin.(6) într-o nouă redacție, după cum urmează:</p> <p><i>„(6) Contestația de la alin.(5) se examinează conform procedurii prevăzute de Codul administrativ al Republicii Moldova nr.116/2019”.</i></p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Proiectul a fost ajustat în partea cu trimiterea la alineatul (6), în rest propunerile nu pot fi acceptate. În acest sens, urmează a se vedea argumentele expuse la punctul 29.</p>

	<p>La pct.2 (art.288 din Cod). Codul administrativ stipulează, la art.208, că etapa prealabilă este obligatorie doar dacă este prevăzută expres de lege. Art.288 din Codul vamal al Republicii Moldova reglementează expres etapa/procedura prealabilă de contestare a actelor administrative, acțiunilor sau inacțiunilor organelor vamale și ale colaboratorilor vamali. Concomitent, art.288 în redacția actuală, fundamentează ulterioarele prevederi referitoare la procedura prealabilă de examinare a contestațiilor împotriva actelor administrative, acțiunilor sau inacțiunilor organelor vamale și ale colaboratorilor vamali, reglementată la art.294¹ din Codul vamal. Atenționăm, că normele art.294¹ au fost incluse în Cod în contextul reformei sistemului controlului de stat asupra activității de întreprinzător și sunt determinate de reglementările corespunzătoare din legea-cadru – Legea nr.131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător. Prin urmare, pentru menținerea obligativității procedurii prealabile, în conformitate cu art.208 din Codul administrativ, normele art.288 urmează a fi doar completate, la final, cu textul „<i>cu aplicarea corespunzătoare a prevederilor Codului administrativ al Republicii Moldova nr.116/2019 referitoare la procedura prealabilă</i>”.</p> <p>La pct.5 (art.294¹ alin.(1) din Cod) – modificarea în cauză nu se susține, întrucât poate determina evitarea procedurii prealabile în cadrul Consiliului de soluționare a disputelor. Or, procedura prealabilă pe platforma consiliilor de soluționare a disputelor este un element-cheie al procedurii de control de stat asupra activității de întreprinzător, fiind reglementată, în mod special, în cadrul reformei sistemului controlului de stat asupra activității de întreprinzător. Astfel, întru asigurarea respectării corespunzătoare a reglementărilor Codului administrativ al Republicii Moldova, propunem:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) substituirea, în conținutul art.294¹ a cuvântului „<i>contestație</i>” cu cuvintele „<i>cerere prealabilă</i>”, la cazul gramatical corespunzător; 2) completarea normei de la art.294¹ alin.(1) cu textul „<i>cu aplicarea corespunzătoare, în măsura în care nu contravine prevederilor prezentului articol, a normelor Codului administrativ al Republicii Moldova nr.116/2019 referitoare la procedura prealabilă</i>”. 	<p>Cu referire la alineatul (1) din articolul 294¹ s-a renunțat la modificarea acestuia.</p>
39.	Nu se acceptă.	

	<p>3. La Art. XIV (Legea nr.245/2008 cu privire la secretul de stat): La pct.1, (art.17, alin.(3)) – propunerea de modificare necesită a fi revăzută în contextul în care exclude procedura prealabilă de examinare a contestațiilor de către Comisia interdepartamentală pentru protecția secretului de stat. Or, Codul administrativ prevede expres, la art.208 alin.(1), că procedura prealabilă este obligatorie doar dacă este prevăzută de lege și nu reglementează activitatea Comisiei interdepartamentale pentru protecția secretului de stat nici în general, nici în calitate de organ de examinare a contestațiilor (cererilor prealabile). Astfel, considerăm necesar substituirea cuvintelor „<i>instanța de contencios administrativ</i>”, expuse la art.17, alin.(3), cu cuvintele „<i>procedura contenciosului administrativ</i>”.</p> <p>La pct.2 și pct.3, (art.25, alin.(2) și art.27, alin.(4)), recomandăm examinarea suplimentară a necesității și raționamentul acestora. Menționăm, că urmare amendamentelor propuse, apare riscul excluderii, în general, a procedurii prealabile. Reglementarea procedurii de contestare a actelor în cazurile prevăzute de articolele precitate nu se încadrează în scopul proiectului.</p>	<p>Propunerea de modificare menține aceeași idee expusă de legiuitor la moment, însă prin proiect ajustăm corect terminologic prevederile acesteia.</p>
40.	<p>Obiecția de la pct.4 este valabilă și pentru amendamentele propuse la Art. XV - Art. XVII din proiect</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>A se vedea argumentele expuse supra.</p>
41.	<p>5. La Art. XXII (pct.65 din anexa la Legea nr.298/2012 cu privire la activitatea Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității) – considerăm inutilă specificarea „<i>fără respectarea procedurii prealabile</i>”, ca fiind clară condiția existenței textului „<i>contestată direct în instanța de judecată</i>”, coroborată cu prevederile art.208 alin. (1) din Codul administrativ. Respectiv, textul „<i>fără respectarea procedurii prealabile</i>” propunem să fie exclus.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Considerăm oportun specificarea nerespectării procedurii prealabile pentru excluderea unor eventuale neînțelegeri.</p>
42.	<p>6. La Art.XXIII (art.8 alin.(4) din Legea nr.50/2013 cu privire la controalele oficiale pentru verificarea conformității cu legislația privind hrana pentru animale și produsele alimentare și cu normele de sănătate și de bunăstare a</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>A se vedea argumentele expuse supra.</p>

		<p>animalelor) –modificările propuse sunt inoportune, întrucât exclud obligativitatea procedurii prealabile reglementate expres și exhaustiv prin art.30 din Legea nr.131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător. Menționăm că, Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor își realizează controalele exclusiv conform procedurii reglementate de Legea nr.131/2012, fapt prevăzut inclusiv de art.3 alin.(5) din Legea nr.50/2013.</p> <p>În vederea asigurării respectării obligativității procedurii prealabile, corespunzător Legii nr.131/2012, considerăm necesar ca, la art.8 alin.(4), textul „<i>în condițiile Legii contenciosului administrativ nr.793-XIV din 10 februarie 2000</i>” să se substituie cu textul „<i>conform prevederilor art.30 din Legea nr.131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător, cu aplicarea, în măsura în care nu contravin, a prevederilor Codului administrativ al Republicii Moldova nr. 116/2019</i>”.</p>	
43.		<p>7. Art.XXXVII din proiect urmează a fi exclus, deoarece este superfluu. Or, art.76 din Constituția Republicii Moldova prevede că Legea se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, iar nepublicarea atrage inexistența acesteia.</p> <p>Totodată, având în vedere că, Codul administrativ este în vigoare din 1 aprilie 2019, respectiv, cadrul normativ conex urmând să fie modificat încă 3 ani în urmă, considerăm judicios aplicarea art.56 alin.(1) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative și asigurarea intrării în vigoare a prezentului proiect de la data publicării acestuia în Monitorul Oficial.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Proiectul a fost ajustat corespunzător.</p>
Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică	44.	<p>1. La art. XXX al proiectului de hotărâre cu privire la modificarea unor acte normative, considerăm necesară și oportună expunerea articolului 93 alin. (2) din Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică, în altă redacție, după cum urmează:</p> <p>” (2) In caz de dezacord cu răspunsul întreprinderii electroenergetice ori dacă nu a primit răspuns la adresarea sa în termenul stabilit de legislație, consumatorul final, utilizatorul de sistem sunt în drept să îl conteste în instanța de drept comun, conform prevederilor Codului civil al Republicii Moldova și Codului de procedură civilă al Republicii Moldova”.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Modificările propuse au fost încorporate în proiect.</p>

Menționăm că, prin actualul proiect de hotărâre cu privire la modificarea unor acte normative, se propune acordarea dreptului petiționarului de a contesta răspunsul întreprinderii electroenergetice în instanța de contencios administrativ, fapt care contravine Codului administrativ al Republicii Moldova nr. 116 din 19.07.2018 (Monitorul Oficial nr. 309-320/466 din 17.08.2018).

Astfel, potrivit art. 3 din Codul administrativ, legislația administrativă are drept scop reglementarea procedurii de înfăptuire a activității administrative și a controlului judecătoresc asupra acesteia, în vederea asigurării respectării drepturilor și a libertăților prevăzute de lege ale persoanelor fizice și juridice, ținându-se cont de interesul public și de regulile statului de drept.

Articolul 5 din Codul administrativ prevede că, activitatea administrativă reprezintă totalitatea actelor administrative individuale și normative, a contractelor administrative, a actelor reale, precum și a operațiunilor administrative realizate de autoritățile publice în regim de putere publică, prin care se organizează aplicarea legii și se aplică nemijlocit legea.

Articolul 7 din Codul administrativ prevede că, autoritate publică se consideră orice structură organizatorică sau organ instituită/instituit prin lege sau printr-un alt act normativ, care acționează în regim de putere publică în scopul realizării unui interes public.

De asemenea art. 8 din Codul administrativ prevede că, regimul de putere publică reprezintă ansamblul competențelor prevăzute de lege în vederea realizării sarcinilor autorităților publice, care le conferă posibilitatea de a se impune cu forță juridică obligatorie în raporturile lor cu persoane fizice sau juridice.

În temeiul prevederilor legale menționate supra, în instanța de contencios administrativ pot fi contestate doar actele administrative individuale și normative, contractele administrative, actele reale, precum și operațiunile administrative realizate de autoritățile publice în regim de putere publică.

Întreprinderile electroenergetice sunt persoane juridice comerciale, al cărei capital social este în întregime divizat în acțiuni și ale cărei obligații sînt garantate cu patrimoniul societății, constituite în temeiul Legii nr. 135 din 14.06.2007 privind societățile cu răspundere limitată (Publicat: 17.08.2007 în

	<p>Monitorul Oficial Nr. 127-130 art. 548) și Legii nr. 1134 din 02.04.1997 privind societățile pe acțiuni* (Publicat: 31.12.2020 în Monitorul Oficial Nr. 372-382 art. 341), <u>dar nu reprezintă autorități publice</u>.</p> <p>în această ordine de idei, actele emise de către întreprinderile electroenergetice urmează a fi contestate în instanța de drept comun, conform procedurii prevăzute de Codul civil al Republicii Moldova și Codul de procedură civilă al Republicii Moldova.</p>	
<p>45.</p>	<p>. La art. XXXIII din proiectul de hotărâre, Agenția propune expunerea într-o nouă redacție a art. 16 alin. (10) al Legii nr. 174/2017 cu privire la energetică, după cum urmează:</p> <p><i>„(10) Hotărârile și deciziile Agenției trebuie să fie întemeiate, motivate și să conțină normele legale în baza cărora au fost adoptate sau emise. Prin derogare de la prevederile art. 118 al Codului administrativ, motivarea Hotărârilor Consiliului de administrație privind aprobarea tarifelor, prețurilor reglementate, planurilor de dezvoltare și planurilor de investiții, nu este obligatorie. Hotărârile și deciziile Agenției pot fi contestate în instanța de contencios administrativ, în conformitate cu prevederile Codului administrativ al Republicii Moldova. Hotărârile și deciziile Agenției sunt executorii de la momentul adoptării sau de la publicarea în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, produc efecte juridice obligatorii până la o eventuală hotărâre judecătorească contrarie, emisă ca urmare a exercitării unei căi de atac. ”</i></p> <p>Prin respectiva propunere, Agenția insistă asupra menținerii redacției anterioare a articolului 16 alin. (10), urmând a fi operate modificări doar la denumirea actului normativ în baza căruia actele emise de către ANRE se supun contestării.</p> <p>Menționăm faptul că, redacția actuală asigură un mecanism eficient de lucru pentru autoritatea de reglementare în raport cu întreprinderile reglementate. Prin urmare, este imperioasă menținerea prevederii potrivit căreia Hotărârile și deciziile Agenției produc efecte obligatorii până la o eventuală hotărâre judecătorească contrarie, emisă ca urmare a exercitării unei căi de atac,</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Alineatul (10) al art. 16 din Legea nr. 174/2017 urmează a avea următoarea redacție:</p> <p><i>„(10) Hotărârile și deciziile Agenției trebuie să fie întemeiate, motivate și să conțină normele legale în baza cărora au fost adoptate sau emise. Hotărârile și deciziile Agenției pot fi contestate în instanța de judecată, în conformitate cu prevederile Codului administrativ al Republicii Moldova nr. 166/2018. Hotărârile și deciziile Agenției sunt executorii de la momentul adoptării sau de la publicarea în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, produc efecte juridice obligatorii până la o eventuală hotărâre judecătorească contrarie, emisă ca urmare a exercitării unei căi de atac.”</i></p>

astfel încât autoritatea să poată impune caracterul executoriu al hotărârilor emise.

Or, în cazul în care Hotărârile Agenției ar putea fi suspendate din momentul depunerii cererii prealabile, s-ar crea abuz și confuzii, având în vedere obiectul specific al acestora (aprobarea costurilor/cheltuielilor de bază, tarife/prețuri reglementate, investiții, impunerea de servicii publice, etc), astfel putând fi create riscuri majore pentru executarea corespunzătoare a actului administrativ.

Totodată, solicităm completarea normei cu prevederi care ar indica și concretiza expres momentul de la care Hotărârile ANRE devin executorii, pentru a nu lăsa loc de interpretări eronate. Or, reieșind din prevederile art. 165 alin. (1) Cod administrativ, persoana interesată este în drept să conteste cu Cerere prealabilă actul administrativ (Hotărârea ANRE) în termen de 30 de zile de la comunicarea sau notificarea actului administrativ, iar ulterior în instanța de contencios administrativ.

Acest fapt de multe ori lasă loc de interpretări pentru persoanele vizate, care invocă faptul că în Hotărârile AN RE nu este indicat momentul de la care ele sunt executorii și corespunzător, ei nu sunt obligați să le respecte, în lipsa unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile.

Prin expunerea normei în redacția respectiva, Agenția propune excluderea posibilității interpretării eronate a prevederilor art. 16 alin. (10) al Legii nr. 174/2017 cu privire la energetică.

De asemenea prin expunerea normei în redacția respectiva, Agenția propune de a exclude obligativitatea motivării hotărârilor Consiliului de administrație al ANRE, prin care se aprobă tarifele și prețurile reglementate, planurile de dezvoltare și planurile de investiții, astfel încât să fie exclusă împovărarea autorității emitente cu obligații administrative excesive.

Motivarea în fapt a tipurilor de hotărâri enumerate este imposibilă, întrucât în esență, acestea reprezintă rezultatul unor operațiuni tehnice, în baza cărora se verifică și se calculează valorile prețurilor, tarifelor sau a investițiilor titularilor de licență.

Astfel, din punct de vedere practic, s-ar genera dificultăți pentru explicarea în cadrul Hotărârii Consiliului de administrație, a fiecărui motiv care stă la baza

	<p>acceptării sau respingerii fiecărei componente tarifare. Or, aprobarea unui preț sau tarif reglementat presupune examinarea a mii de poziții de calcul a componentelor precum și date (cifre) impunătoare, care stau la baza calculării și aprobării unui preț sau tarif reglementat.</p> <p>Totodată, Hotărârile se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, iar calculele în mare parte țin de activitatea comercială a întreprinderii, care nu pot fi făcute publice în virtutea legii, întrucât acestea sunt cu acces limitat. Prin urmare, în vederea excluderii cazurilor de anulare a actelor administrative menționate în instanța de judecată doar pentru motivul că acestea nu conțin partea motivată, se impune ajustarea cadrului normativ, conform redacției propuse de ANRE.</p> <p>Or, în cazul eventualei contestări a oricărui act administrativ emis de ANRE (Hotărâri), instanței de contencios administrativ îi este prezentat dosarul administrativ, care verifică în întregime legalitatea și temeinicia actului administrativ, inclusiv toate valorile și cifrele care au stat la baza emiterii actului administrativ.</p> <p>Analizând scopul urmărit de autor prin modificarea cadrului normativ conex Codului administrativ, suplimentar la propunerile din cadrul proiectului de hotărâre cu privire la modificarea unor acte normative, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică intervine cu următoarele propuneri, după cum urmează:</p>	
46.	<p>3. în Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică, se propune completarea articolului 16 cu un alineat nou (alin. 10¹), cu următorul conținut: <i>„ 10¹. Prin derogare de la art. 171 aiin. (5) ai Codului administrativ, executarea hotărârilor și deciziilor Agenției nu se suspendă prin înaintarea cererii de suspendare a executării actului administrativ. Instanța de judecată este în drept să dispună suspendarea executării hotărârilor și deciziilor Agenției în conformitate cu prevederile Codului administrativ al Republicii Moldova. Hotărârile Agenției prin care se aprobă actele normative de reglementare, costurile de bază, tarifele și prețurile reglementate, se</i></p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Propunerea înaintată excedează obiectul de reglementare al proiectului.</p>

	<p><i>suspendă doar în raport cu participantul la proces în favoarea cărui a fost dispusă măsura de suspendare. "</i></p> <p>Prin modificarea propusă, Agenția urmărește scopul de a asigura continuitatea caracterului executoriu al actelor administrative emise. De menționat că hotărârile și deciziile Agenției, de cele mai multe ori, produc efecte atât pentru titularii de licență cât și pentru consumatorii finali, motiv pentru care este inadmisibilă suspendarea actelor pe motive procesuale, cum ar fi în cazul aplicării art. 171 alin. (5) al Codului administrativ. Astfel, în scopul evitării situațiilor de perturbare a efectelor hotărârilor Agenției prin depunerea unei cereri de solicitare a suspendării actului administrativ emis de către ANRE, se impune necesitatea instituirii unei derogări de la prevederile Codului administrativ, conform propunerii înaintate precum și argumentelor prezentate mai sus.</p>	
<p>47.</p>	<p>4. La art. 14 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică, considerăm necesar și oportun ca sintagma „se adresează în instanța de judecată pentru a solicita”, de substituit cu cuvântul „dispune”, iar la art. 14 alin. (1) lit. k), sintagma „se adresează în instanța de judecată pentru a solicita ”, de substituit cu cuvântul „dispune ”;</p> <p>Articolul 14 alin. (2) al Legii nr. 174/2017 cu privire la energetică, propunem să fie expus în următoarea redacție:</p> <p><i>„ In caz de pericol de avarii, incendii, electrocutări și/sau explozii, Agenția este în drept să dispună prin decizie sistarea imediată a activităților prevăzute la alin. (1) lit. c) și k). Decizia cu privire la sistare este executorie și produce efecte juridice din momentul emiterii, dar poate fi contestată în conformitate cu prevederile Codului administrativ al Republicii Moldova. ”</i></p> <p>Operarea modificărilor propuse rezultă din necesitatea ajustării cadrului legal și crearea premiselor necesare organului supravegherii energetice de stat de a-și exercita în mod eficient atribuțiile funcționale, precum și pentru a exclude situațiile de inaplicabilitate a normelor citate.</p> <p>Astfel, conform prevederilor actuale a Legii nr. 174/2017, organul supravegherii energetice de stat, în cazul existenței unor pericole de avarii,</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Propunerea înaintată excedează obiectul de reglementare al proiectului.</p>

incendii, electrocutări și/sau explozii, este în drept să dispună sistarea imediată a activităților prevăzute la alin. (1) lit. c) și k), cu adresarea ulterioară în instanța de judecată în termen de 3 zile lucrătoare.

Atragem atenția asupra neclarității normei citate, care pe de o parte instituie obligativitatea organului supravegherii energetice de stat pentru a se adresa în instanța de judecată în termen de 3 zile lucrătoare, însă pe de altă parte nu specifică conform cărei proceduri judiciare urmează a fi examinată cauza și nici solicitările pe care ANRE urmează să le aibă față de instanța de judecată. Totodată, nici Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică, nici Codul de procedură civilă nu descrie expres care acțiuni urmează să fie întreprinse de instanțele de judecată la primirea unei astfel de cereri, precum și soluțiile pe care aceasta urmează să le adopte.

De menționat faptul că, Codul de procedură civilă nu instituie proceduri distincte pentru examinarea unor astfel de cazuri, iar practica judiciară existentă demonstrează faptul că astfel de dosare nu sunt primite spre examinare de către instanțele de judecată în procedură specială, în contextul existenței litigiului dintre participanți (organul supravegherii energetice de stat și destinatarul deciziei de sistare).

Prin urmare, în contextul lipsei unei proceduri distincte de examinare a unor astfel de cauze, cererea de chemare în judecată înaintată de către Agenție este primită spre examinare în procedură civilă contencioasă, aceasta urmând toate procedurile generale prevăzute de Codul de procedură civilă, în contextul în care instanța de judecată nu este obligată să examineze prezentatele cauze în termen restrâns.

Atragem atenția că, prevederile alin. (2) al art. 14 din Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică, în redacția actuală, vine în contradicție cu alin. (3) și creează confuzii.

Or, **pe de o parte**, alin. (3) prevede că „*decizia de sistare adoptată de Agenție în temeiul alin. (2), produce efecte obligatorii pînă la o eventuală hotărîre judecătorească contrarie, emisă ca urmare a exercitării unei căi de atac*”, iar **pe de altă parte** alin. (2) prevede că, în caz de nerespectare a termenului de 3 zile lucrătoare pentru adresarea în instanță, decizia privind sistarea activităților în cauză se anulează.

În practică aceste confuzii duc la imposibilitatea executării deciziei emise de ANRE privind sistarea activităților, până când instanța nu se expune asupra legalității acesteia prin o hotărâre definitivă și irevocabilă, care durează în timp.

A In aceste condiții, faptul emiterii de către ANRE a deciziei privind sistarea activităților, își pierde sensul și nu atinge scopul scontat.
Urmează de luat în considerare și faptul că, concomitent cu adresarea organului supravegherii energetice de stat în instanța de judecată conform art. 14 alin. (2) din Legea nr. 174/2017, destinatarul deciziei privind sistarea activităților (pîrțul), este în drept să conteste în instanța de contencios administrativ decizia menționată, care în esență reprezintă un act administrativ cu caracter individual.

Astfel, odată cu exercitarea dreptului de contestare, suntem în prezența existenței în instanțele de judecată a două cauze judiciare cu obiect comun: acțiunea organului supravegherii energetice de stat înaintată în instanța de drept comun și acțiunea destinatarului deciziei de sistare, înaintată în instanța de contencios administrativ.

Corespunzător, în cazul examinării în paralel a celor două dosare, există posibilitatea ca soluțiile date de către instanțele de judecată să fie unele contradictorii, care ar face imposibilă executarea acestora.

Totodată, actuala redacție creează confuzii referitoare la competența instanțelor de a examina astfel de dosare. În susținerea acestei poziții, remarcăm faptul că instanța de drept comun este pusă în situația de a se expune asupra legalității deciziei de sistare emise de către ANRE, care în esență reprezintă un act administrativ cu caracter individual.

Acest fapt contravine principiilor Codului administrativ, întrucât competența de a examina legalitatea unui act administrativ cu caracter individual aparține exclusiv judecătorilor specializați în materie de contencios administrativ, fapt prevăzut de art. 192 alin. (2) al Codului administrativ.

Un alt aspect al problemei este și faptul că, reieșind din prevederile art. 14 alin. (2) al Legii nr. 174/2017 cu privire la energetică, ANRE urmează să se adreseze în instanța de judecată în termen de trei zile lucrătoare, chiar și dacă

	<p>destinatarul deciziei de sistare recunoaște faptul încălcării și nu contestă decizia emisă de ANRE.</p> <p>Potrivit art. 20 din Codul administrativ, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acțiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.</p> <p>Reieșind din cele expuse, un drept se consideră că nu este vătămât, atâta timp cât acest fapt nu este contestat în modul stabilit.</p> <p>Astfel, având în vedere prevederile legale enunțate, în cazul în care destinatarul deciziei recunoaște legalitatea și temeinicia deciziei de sistare, nu este necesară confirmarea legalității actului administrativ cu caracter individual (deciziei de sistare) de către instanța de judecată.</p> <p>În concluzie menționăm faptul că, redacția actuală a art. 14 alin. (2) din Legea nr. 174 din 21.09.2017 cu privire la energetică, generează probleme legate de aplicabilitatea cadrului normativ, limitează ANRE în exercitarea atribuțiilor legale și îngreunează exercitarea supravegherii energetice de stat.</p> <p>Expunerea normei citate în redacția propusă de ANRE, va simplifica cadrul legal odată cu excluderea obligativității ANRE de a se adresa instanței de judecată în termen de 3 zile lucrătoare după emiterea deciziei. Corespunzător, în cazul apariției unor situații ce impun adoptarea unor decizii de sistare în sensul art. 14 alin. (2) al Legii nr. 174/2017, organul supravegherii energetice de stat va putea în mod independent să dispună acest fapt, fără a fi condiționat de necesitatea adresării în instanța de judecată, iar destinatarul actului administrativ vor avea dreptul de a contesta actul emis în instanța de contencios administrativ.</p> <p>Prin această modalitate, decizia de sistare adoptată de către ANRE va fi una executorie din momentul emiterii și până la expunerea instanței de contencios administrativ, în cazul în care aceasta va fi contestată de către persoana care se va considera lezată în drepturi.</p>
--	--

48.	5. La art. 7 alin. (4) lit. e) al Legii nr. 107/2016 cu privire la energia electrică, textul „Legii nr.190-XIII din 19 iulie 1994 cu privire la petiționare” se substituie cu textul „ Codului administrativ al Republicii Moldova”.	Se acceptă. Au fost operate modificările în proiect.
49.	6. La art. 7 alin. (4) lit. e) al Legii nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale, textul „Legii nr.190-XIII din 19 iulie 1994 cu privire la petiționare” se substituie cu textul „ Codului administrativ al Republicii Moldova”.	Se acceptă. Modificările propuse au fost încorporate în proiect.
50.	7. La art. 93 alin. (3) al Legii nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale, cuvintele „ instanța de judecată în conformitate cu Legea cu privire la petiționare. Decizia Agenției de soluționare a problemelor invocate în petiție poate fi contestată în termenele prevăzute de Legea contenciosului administrativ nr. 793- XIV din 10 februarie 2000” se substituie cu cuvintele „ condițiile Codului administrativ al Republicii Moldova”.	Precizare. Articolul 93 conține doar 2 alineate.
51.	8. Art. 111 alin. (2) al Legii nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale, propunem să fie expus în următoarea redacție: „In caz de dezacord cu răspunsul întreprinderii de gaze naturale ori dacă nu a primit răspuns în termenul stabilit de legislație, consumatorul final, utilizatorul de sistem sunt în drept să îl conteste în instanța de drept comun, conform prevederilor Codului civil al Republicii Moldova și Codului de procedură civilă al Republicii Moldova”. Argumentele, precum și motivele de fapt și de drept, sunt expuse la pct. 1 al prezentului Aviz.	Se acceptă. Modificările au fost încorporate în proiect.
52.	9. Art. 44 din Legea nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării, propunem să fie expus în următoarea redacție. „Art. 44. Soluționarea neînțelegerilor și litigiilor (1) Deciziile Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică cu privire la soluționarea neînțelegerilor dintre consumatori și unitățile termoelectrice se contestă conform prevederilor Codului administrativ nr. 116/2018.	Nu se acceptă. Propunerea dată excedează obiectul de reglementare al proiectului. În altă ordine de idei, lipsește motivarea operării modificărilor propuse.

	<p>(2) <i>Litigiile dintre unitățile termoelectrice, precum și litigiile dintre unitățile termoelectrice, pe de o parte, și consumatori, pe de altă parte, se soluționează în instanța de judecată competentă, făcând excepție cazurile prevăzute de prezenta lege</i> .</p> <p>10. Propunem completarea Legii nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, cu două articole noi, cu expunerea în următoarea redacție: „Articolul 36². Examinarea petițiilor consumatorilor <i>(1) Petițiile se examinează de către operatorul care prestează serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, în termen de 30 de zile lucrătoare, iar cele care nu necesită o studiere și examinare suplimentară, - fără întârziere sau în termen de 15 zile lucrătoare de la data înregistrării, cu excepția cazurilor prevăzute la alin. (3).</i> <i>(2) Termenul de examinare a petiției poate fi prelungit cu cel mult 30 de zile lucrătoare de către operatorul corespunzător, dacă:</i> <i>a) sînt necesare consultări suplimentare pentru întocmirea răspunsului la petiție;</i> <i>b) petiția se referă la un volum complex de informații sau dacă se impune studierea unor materiale suplimentare ce urmează a fi selectate și folosite pentru întocmirea răspunsului.</i> <i>Prelungirea termenului de examinare a petiției, se efectuează de către operator în interiorul termenului de 30 de zile lucrătoare, despre care fapt se informează petiționarul în scris.</i> <i>(3) Petițiile prin care se solicită o informație oficială se examinează în termenele stabilite în legislația privind accesul la informație.</i> <i>(4) Petițiile adresate de consumatori Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică, se examinează în conformitate cu prevederile Codului administrativ al Republicii Moldova”.</i> Articolul 36³. Soluționarea litigiilor <i>„(1) Litigiile dintre operatorii care prestează serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare sau dintre operatori și consumatori, se soluționează</i></p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Propunerile înaintate excedează obiectul de reglementare al proiectului.</p>
--	--	--

	<p><i>în instanța de judecată, conform Codului civil al Republicii Moldova și Codului de procedură civilă al Republicii Moldova.</i></p> <p><i>(2) în caz de dezacord cu răspunsul operatorului care furnizează/prestează serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, ori dacă nu a primit răspuns la petiția adresată operatorului care furnizează/prestează serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare în termenul stabilit de lege, consumatorii sunt în drept să se adreseze în instanța de judecată competență pentru soluționarea litigiului, în modul și în termenele prevăzute de Codul civil și Codul de procedură civilă al Republicii Moldova</i></p> <p><i>(3) Consumatorii, care consideră că drepturile lor sunt lezate și nu sunt de acord cu deciziile Agenției de soluționare a problemelor invocate în petiție, sau ale persoanelor oficiale care a examinat petiția, sunt în drept să le conteste în instanța de contencios administrativ, cu respectarea modului, procedurii și a termenelor prevăzute de Codul administrativ al Republicii Moldova".</i></p> <p>Completarea Legii nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare cu art. 36² și art. 36³ o considerăm oportună și necesară, deoarece odată cu intrarea în vigoare a Codului administrativ al Republicii Moldova (din 01.04.2019), a fost abrogată Legea cu privire la petiționare nr. 190/1994, iar operatorii care prestează serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare nu cad sub incidența prevederilor Codului administrativ.</p> <p>Potrivit art. 18⁵ alin. (3) din Legea nr. 105-XV din 13.03.2003 privind protecția consumatorilor, termenul de soluționare a reclamațiilor consumatorilor este de cel mult 14 zile calendaristice de la data depunerii reclamației, fără să fie prevăzută posibilitatea extinderii termenului de examinare a petiției.</p> <p>Menționăm că, în multe cazuri la examinarea petițiilor/reclamațiilor consumatorilor, care sunt de o complexitate deosebită și necesită mai mult timp pentru elucidarea tuturor circumstanțelor și formularea răspunsului la toate pretențiile consumatorilor, operatorii care prestează serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare nu se încadrează în termenul de 14 zile calendaristice prevăzut de art. 18⁵ alin. (3) din Legea nr. 105-XV din 13.03.2003. În aceste cazuri apare necesitatea prelungirii termenului de</p>
--	--

		<p>examinare a petițiilor, fapt care pune operatorul în dificultate din cauza lipsei prevederilor legale în acest sens.</p> <p>Suplimentar, la elaborarea și punerea în aplicare a actelor normative, trebuie să se efectueze conform unor principii și norme similare în toate sectoarele reglementate de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică.</p> <p>De menționat că în domeniul reglementării sectorului gazelor naturale (art. 110 alin. (1) din Legea nr. 108/2016) și a sectorului electroenergetic (art. 92 alin. (1) din Legea nr. 107/2016), termenul de soluționare a petițiilor este stabilit de până la 30 de zile lucrătoare. Din aceste considerente propunem să fie oferită operatorului posibilitatea de a prelungi termenul de examinare a petiției cu cel mult 30 de zile lucrătoare, cu informarea obligatorie a petiționarului.</p> <p>De asemenea Legea nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare în redacția actuală nu prevede modul de soluționare a litigiilor dintre consumatori și operatorii care prestează serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, precum și litigiile dintre operatori.</p> <p>Completările propuse urmăresc scopul să soluționeze problema examinării petițiilor și a litigiilor dintre părțile menționate supra, precum și să indice modalitatea de contestare a acestora.</p>	
Inspectoratul de Stat al Muncii	54.	Lipsa de obiecții și propuneri.	
Biroul Migrație și Azil al Ministerului Afacerilor Interne	55.	<p>La art. XV al proiectului - modificarea Legii nr. 200/2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 179-181, art. 610), după pct. 11 de inclus următoarele puncte, atribuindu-le numărul de ordine respectiv, cu următorul cuprins:</p> <p>„12. Articolul 64 alineatul (4) „Prin derogare de la prevederile Codului administrativ nr. 116/2018, instanța de judecată va examina, în procedura de contencios administrativ, solicitarea autorității competente pentru străini privind luarea în custodie publică a străinului sau prelungirea acestei măsuri.”</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Propunerile înainte excedează obiectul de reglementare a proiectului.</p> <p>Propunerile date necesită a fi analizate suplimentar într-un proiect de modificare separat.</p>

13. Articolul 64 alineatul (5) sintagma „instanța de judecată” se substituie cu sintagma „instanța de judecată, în a cărei rază de competență se află Centrul de plasament temporar al străinilor”, .

Odată cu intrarea în vigoare a Codului administrativ al Republicii Moldova, nr. 116 din 19-07-2018 au apărut deficiențe în procedura de luare în custodie publică a străinilor, fapt care atentează la procesul de combatere a migrației ilegale -componentă importantă în realizarea angajamentelor ce derivă din Acordul de Asociere cu Uniunea Europeană.

Conform Legii privind regimul străinilor în Republica Moldova, nr. 200/2010, autoritatea competentă de a solicita luarea în custodie publică a străinilor este Biroul migrație și azil al MAI.

În context, art. 64 alin. (1), (2) și (5) din Legea privind regimul străinilor în Republica Moldova, nr. 200/2010, prevede că luarea în custodie publică este o măsură de restrângere a libertății de mișcare, dispusă de instanța de judecată împotriva străinului care nu a executat decizia de returnare sau care nu a putut fi returnat în termenul prevăzut de legislație, care a trecut sau care a încercat să treacă ilegal frontiera de stat, care a intrat în țară în perioada de interdicție dispusă anterior, a cărui identitate nu a putut fi stabilită, care a fost declarat indezirabil, împotriva căruia a fost dispusă expulzarea sau dacă există riscul sustragerii acestuia. În cazul străinului împotriva căruia s-a dispus măsura returnării sau care a fost declarat persoană indezirabilă, luarea în custodie publică se dispune de către instanța de judecată pe o perioadă de până la 6 luni, la solicitarea motivată a autorității competente pentru străini. Prelungirea duratei de luare în custodie publică a străinilor prevăzuți la alin.(2) și (3), care nu au putut fi îndepărtați de pe teritoriul Republicii Moldova în termenul stabilit, se dispune de către instanța de judecată la solicitarea motivată a autorității competente pentru străini.

Prin Opinia consultativă a Curții Supreme de Justiție, nr. 107 din 05.07.2019, *cu privire la procedura de luare în custodie publică/prelungirea luării în custodie publică a străinilor, în privința căroră a fost dispusă măsura returnării, expulzării sau care au fost declarați persoane indezirabile, s-a punctat că demersurile, înaintate în baza art. 64 din Legea privind regimul*

	<p>străinilor în Republica Moldova, urmează a fi examinate în procedura contenciosului administrativ.</p> <p>După emiterea Opiniei prenotate, instanțele de judecată au examinat cazurile de luare în custodie publică în procedura de contencios administrativ.</p> <p>Începând cu luna iulie 2020 instanțele de contencios administrativ resping solicitările Biroului migrație și azil, prin încheieri, care mai apoi sunt susținute prin deciziile Curții de Apel Chișinău. În acest sens se invocă prevederile art. 207 alin. (1) și (2) lit. e) ale Codului administrativ, din motiv că Biroul migrație și azil (<i>în calitate de reclamant</i>) nu poate revendica încălcarea, prin activitate administrativă, a unui drept în sensul art. 17 din Codul administrativ.</p> <p>Or, conform art. 17 din Codul administrativ, instanța verifică din oficiu dacă sînt îndeplinite condițiile pentru admisibilitatea unei acțiuni în contencios administrativ. Dacă este inadmisibilă, acțiunea în contencios administrativ se declară ca atare prin încheiere judecătorească susceptibilă de recurs. Acțiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă în special cînd reclamantul nu poate revendica încălcarea, prin activitatea administrativă, a unui drept în sensul art. 17, care dispune că dreptul vătămăat este orice drept sau libertate stabilită/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.</p> <p>În lipsa actului administrativ (<i>de luare în custodie publică</i>) pe care eventual ar trebui să îl emită o autoritate, instanța de contencios administrativ respinge solicitările Biroului migrație și azil. În sensul prenotat, Legea privind regimul străinilor în Republica Moldova permite doar instanței de judecată luarea în custodie publică a străinului.</p> <p>În prezent, activitatea de luare în custodie publică a străinilor este blocată. Or, categoria străinilor plasați în custodie publică sunt străinii fără acte de identitate, care nu au executat deciziile de returnare, care prezintă pericol pentru securitatea națională și ordinea publică, etc.</p> <p>În conformitate cu prevederile art. 2 alin. (2) din Codul administrativ, anumite aspecte ce țin de activitatea administrativă privind domenii specifice de activitate pot fi reglementate prin norme legislative speciale derogatorii de la</p>
--	--

	<p>prevederile prezentului cod numai dacă această reglementare este absolut necesară și nu contravine principiilor prezentului cod.</p> <p>Astfel, reieșind din cele expuse supra și având în vedere că solicitările privind luarea în custodie publică (sau prelungirea acestor măsuri) reprezintă operațiuni administrative specifice, care sunt înfăptuite pentru executarea actelor administrative cu caracter restrictiv ale Biroului migrație și azil, solicitările privind luarea în custodie publică (sau prelungirea acestor măsuri) urmează a fi examinate în procedura contenciosului administrativ.</p> <p>Respectiv, se impune reglementarea în Legea nr. 200/2010 a noimei legislative speciale derogatorii de la prevederile Codului administrativ.</p> <p>Concomitent, în scopul minimalizării cheltuielilor suportate pentru prelungirea custodiei publice a străinilor se propune ajustarea articolului 64 alineatul (5) prin substituirea sintagmei "instanța de judecată" cu sintagma "instanța de judecată, în a cărei rază de competență se află Centrul de plasament temporar al străinilor".</p>	
<p>Serviciul de Informații și Securitate</p>	<p>56.</p> <p>La art. IV:</p> <p>- punctul 1, în partea ce vizează articolul 15 alineatul (1), observăm că modificarea propusă se referă doar la înregistrarea și examinarea cererii de acces la informație în conformitate cu Codul administrativ nr. 116/2018, însă nu este suficient de clar care elemente trebuie să le conțină cererea, cele prevăzute la art. 12 din Legea nr. 982/2000 privind accesul la informație sau din art. 75 alin. (1) Cod administrativ. În cazul în care cererea trebuie să conțină elementele prevăzute la art. 12 din legea prenotată, aceasta nu definește ce ar însemna „date de identificare ale solicitantului”, și rămân neacoperite elemente cum ar fi, semnătura electronică în cazul în care cererea este depusă electronic.</p> <p>Ținând cont de aceste neclarități, propunem reformularea noimei și expunerea acesteia în maniera în care să se înțeleagă ce forma trebuie să aibă cererea sau</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>1. Articolul alineatul (2) se modifică și va avea următorul cuprins „Cererea urmează să îndeplinească condițiile impuse de către prevederile Codului administrativ nr. 116/2018.”</p> <p>2. Completarea cu cuvântul lucrătoare nu se acceptă, reieșind din faptul că zilele lucrătoare sunt mai greu de calculat, iar includerea unei asemenea soluții ar îngreuna</p>

	<p>modificarea art. 12 din Legea 982/2000 și stabilirea expresă a tuturor elementelor necesare pentru ca o cerere să fie examinată de către autorități, corespunzător prevederilor din Codul administrativ.</p> <p>- punctul 2, la articolul 16 alineat (1) - (3), considerăm oportun ca cuvântul „zile” să fie completat cu cuvântul „lucrătoare” cu scopul de a exclude interpretările furnizorilor de informații cu privire la modul de calculare a termenelor de punere a informației la dispoziția solicitanților.</p>	<p>modalitatea de calcul a termenului în care urmează a fi prezentat răspunsul. În același timp Codul administrativ în majoritatea cazurilor operează cu noțiunea de zile și nu zile lucrătoare (exceptând termenul de redirecționare a petiției, fiind un termen scurt, a fost necesară utilizarea cuvintului propus.)</p>
57.	<p>La art. XI din proiect, articolul 33 alineatul (10) din Legea nr. 170/2007 privind statutul ofițerului de informații și securitate, considerăm judicios ca sintagma „Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000” să se substituie cu sintagma „Codul administrativ nr. 116/2018, fără respectarea procedurii prealabile”.</p> <p>Excluderea obligativității parcurgerii procedurii prealabile în cazul contestării actului administrativ de aplicare a sancțiunii disciplinare ofițerului de informații, rezultă din situația urgentă creată asupra căreia este necesar de pronunțat. Bunoară, în conformitate cu art. 32 alin. (2) din Legea nr. 170/2007 privind statutul ofițerului de informații și securitate „<i>Aplicarea sancțiunii disciplinare are ca efect privarea parțială sau integrală de indemnizațiile bănești legate de rezultatele activității de serviciu, în modul stabilit prin act normativ al Serviciului</i>”.</p> <p>Prin urmare, având în vedere că aplicarea unei sancțiuni disciplinare are ca efect privarea de indemnizații bănești, respectarea procedurii prealabile vine să împiedice soluționarea problemei în termeni mai restrânși și beneficierea de mijloacele financiare.</p> <p>Situația devine una care trebuie soluționată imediat, mai ales, în cazul aplicării sancțiunii disciplinare - eliberarea din serviciu, fapt care implică cunoașterea rapidă a unei soluții definitive pe speța sa.</p> <p>Totodată, în conformitate cu art. 162 alin. (1) Cod administrativ „<i>Procedura prealabilă urmărește scopul de a verifica legalitatea actelor administrative individuale</i>”. În acest sens, în măsura în care se emite de către directorul</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Procedura prealabilă este aceea procedură care oferă organului emitent dreptul de revizui propriul act emis, fără necesitatea adresării în instanța de judecată.</p> <p>Ulterior, dacă reclamantul nu este de acord urmează a se adresa în instanță dacă nu este de acord cu decizia emisă de organul emitent al actului.</p> <p>Dacă se va decide asupra revizurii actului administrativ indemnizațiile urmează a fi primite în conformitate cu prevederile Codului muncii. Aceleași principii se aplică și ulterior în cazul adresării în instanța de judecată.</p>

	<p>Serviciului un Ordin cu privire la sancționare, nu se mai pune problema ilegalității acestuia. Or, prin cererea prealabilă, directorul urmează să mai revină asupra legalității acestuia sau acesta avea obligația din start să emită un act administrativ individual legal.</p> <p>Mai mult ca atât, Serviciul nu are un organ ierarhic superior care să verifice legalitatea actelor administrative emise de către directorul acestuia, ca în cazul altor autorități publice.</p> <p>Concomitent, întru sporirea gradului de previzibilitatea a normei propuse spre modificare, optăm pentru soluția înaintată.</p>	
<p>58.</p>	<p>La Art. XIV, la punctul 1, la articolul 17 alineatul (3), optăm pentru expunerea normei în următoarea redacție „<i>Decizia de secretizare a informațiilor poate fi contestată la organul emitent, după caz, organul ierarhic superior sau la Comisia interdepartamentală pentru protecția secretului de stat. Dacă una dintre aceste autorități recunoaște secretizarea drept neîntemeiată, informațiile respective urmează a fi desecretizate în modul stabilit de prezenta lege. În cazul respingerii cererii înaintate în ordine ierarhică, aceasta poate fi contestată în instanța de contencios administrativ.</i>”</p> <p>Din redacția supusă examinării de către autorul proiectului, nu reiese că persoana va beneficia de două trepte de contestare prealabilă până la necesitatea de adresare în instanța de judecată așa cum se argumentează în Nota informativă la proiect. Or, în situația în care organul emitent nu are un organ ierarhic superior beneficierea de două trepte de contestare prealabilă decade.</p> <p>Pe de o parte, persoana trebuie să cunoască de la început cui se adresează în caz de dezacord cu decizia de secretizare, pe de altă parte, îngreunarea persoanei cu două trepte de contestare prealabilă este nepotrivită.</p> <p>Tot în acest sens, în redacția propusă în proiect, nu se înțelege care sunt acele autorități implicate în procedura administrativă, condiția de previzibilitate fiind una obligatorie.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Articolul 164 din Codul administrativ prevede modalitatea de depunere a cererii prealabile.</p> <p>Trimiterea la Codul administrativ este suficientă, deoarece conform prevederilor acestuia în caz de dezacord cu un act administrativ individual acesta se contestă prealabil la organul emitent, în caz de adresare la organul ierarhic superior, acesta imediat transmite materialele organului emitent pentru a examina materialele.</p> <p>Astfel, trimiterea la Codul administrativ acoperă toate probleme expuse de dvs. în obiecția dată.</p>
<p>59.</p>	<p>La Art. XV, punctul 11, la articolul 57 alineatul (1), se impune necesitatea menținerii normei în redacția actuală, astfel oferind posibilitatea persoanei străine de a contesta decizia de declarare ca persoană indezirabilă în termen</p>	<p>Se acceptă parțial.</p>

	<p>de 5 zile lucrătoare. Raționamentul acestei propuneri, se fundamentează pe faptul că o persoană care prezintă pericol pentru securitatea națională trebuie îndepărtată de pe teritoriul statului în termeni cât mai restrânși, ori interesul securității naționale prevalează în atare circumstanțe.</p> <p>Tot la articolul 57, la alineat (3) propunem excluderea prevederii „Decizia primei instanțe este definitivă și executorie, însă poate fi contestată cu recurs în instanța de apel” deoarece aceasta este una desuetă și contravine procedurii de contestare reglementată de Codul administrativ.</p>	<p>Alineatul (1) din articolul 57 urmează a avea următoarea redacție:</p> <p>„(1) Prin derogare de prevederile Codului administrativ decizia privind declararea străinului persoană indzirabilă poate fi atacată direct de acesta în instanța de judecată în termen de 5 zile lucrătoare de la data comunicării.”</p> <p>Propunerea de excludere a propoziției a doua de la alineatul (3) din articolul menționat nu se acceptă, deoarece prevederile acesteia sunt derogatorii de la procedurile generale prevăzute în Cod.</p>
<p>Centrul Anticorupție</p>	<p>60. Național</p> <p>Proiectul nu conține avizele instituțiilor implicate în procesul de avizare și sinteza recomandărilor recepționate în cadrul consultărilor publice, fapt ce presupune că ulterior redacția proiectului poate suferi ulterior modificări și completări.</p> <p>În vederea excluderii neconcordanțelor între constatările expertizei anticorupție și prevederile proiectului definitivat, comunicăm că expertiza menționată se va efectua conform Legii integrității nr. 82/2017. Potrivit art. 28 alin (4) din legea menționată , „Expertiza anticorupție, cu excepțiile stabilite la alin. (2) și (3), se efectuează de către Centrul Național Anticorupție doar asupra proiectului definitivat în baza propunerilor și obiectivelor expuse în procesul de avizare și/sau de consultare a părților interesate. În cazul proiectelor inițiate de Guvern, acestea se consideră definitive înainte de a fi transmise spre expertiza juridică, iar în cazul inițiativelor altor categorii de autori – după înregistrarea proiectelor în Parlament.”.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Potrivit art. 21 din Legea 100/2017 alin. (1) lit. e) proiectul unui act normativ se elaborează în câteva etape consecutive, după cum urmează: e) consultarea publică, avizarea proiectului actualui normativ de către autoritățile a căror competență are tangență directă sau indirectă cu obiectul de reglementare a proiectului actualui normativ, efectuarea expertizelor, inclusiv expertiza anticorupție, expertiza juridică și, după caz, expertiza de compatibilitate cu legislația Uniunii Europene și</p>

	<p>Urmare celor expuse, solicităm condescendent expedierea în adresa Centrului Național Anticorupție, a proiectului definitivat, pentru efectuarea expertizei anticorupție.</p>	<p>expertiza grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător.</p> <p>De asemenea, nu pot fi reținute argumentele ce fac referire la prevederile Legii integrității nr. 82/2017, or, legea specială care reglementează categoriile și ierarhia actelor normative, principiile și etapele legiferării, etapele și regulile elaborării proiectelor actelor normative, cerințele de bază față de structura și conținutul actului normativ, reguli privind intrarea în vigoare și abrogarea actului normativ, privind evidența și sistematizarea actelor normative, procedeele tehnice aplicabile actelor normative, precum și reguli privind interpretarea, monitorizarea implementării prevederilor și reexaminarea actului normativ este Legea nr. 100/2017, a căror prevederi urmează a fi respectate în procesul de legiferare și nicidecum Legea nr. 82/2017.</p>
--	---	--

<p>Serviciul Fiscal de Stat</p>	<p>61.</p> <p>Modificarea propusă considerăm că va fi, în unele cazuri, în defavoarea contribuabililor, generând necesitatea alocării resurselor umane suplimentare autorităților publice ierarhic superioare, din considerente care succed.</p> <p>1. Actualmente, în caz de dezacord cu decizia asupra cazului de încalcare a legislației emisă de Serviciul Fiscal de Stat, contribuabilul este în drept să o conteste la Serviciul Fiscal de Stat în termen de 30 zile din data aducerii la cunoștință.</p> <p>Termenul de examinare a contestației, în corespundere cu prevederile art.270 alin.(1) din Codul fiscal, este de 30 zile, dar poate fi prelungit cu cel mult 30 zile (maxim 60 zile).</p> <p>Potrivit art. 166 alin. (3) din Codul administrativ, <i>autoritatea publică emiintă soluționează cererea prealabilă în termen de 15 zile calendaristice. Prevederile art. 60 alin. (2)–(5) se aplică corespunzător.</i></p> <p>Conform art. 60 alin. (4) din Codul administrativ, <i>din motive justificate legate de complexitatea obiectului procedurii administrative, termenul general poate fi prelungit cu cel mult 15 zile. Această prelungire are efect doar dacă este comunicată în scris participanților la procedura administrativă în termen de 30 de zile, împreună cu motivele prelungirii.</i></p> <p>În același timp, art.270 alin.(2) din Codul fiscal stipulează că, <i>la examinarea contestației este invitat contribuabilul pentru a da explicații, avînd dreptul să depună documente confirmative. Contribuabilul este citat, în conformitate cu art.226 alin.(1), (2) și alin.(3) lit.a)-e).</i></p> <p>Iar, potrivit alin.(3) lit.b) al art.226 din Codul fiscal, <i>citația trebuie să se înmîneze cu cel puțin 3 zile lucrătoare înainte de data la care persoana citată trebuie să se prezinte dacă legislația nu prevede altfel.</i></p> <p>Astfel, luînd în considerare că, conform Codului administrativ, termenul de examinare a cererii prealabile este de 15 zile calendaristice, după aprobarea modificărilor propuse, va fi imposibil de asigurat faptul ca contribuabilul să fie invitat la examinarea contestației cu cel puțin 3 zile lucrătoare înainte de data citării și să fie obținută confirmarea recepționării citației în termenul de 15 zile calendaristice.</p> <p>Respectiv, pentru a asigura ca contribuabilul să fie invitat la examinarea contestației, în mod automat, apare necesitatea ca toate termenele să fie</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Remarcăm că se face o interpretare greșită a extinderii termenului de la 60 zile la 180 zile.</p> <p>În această ordine de idei, atragem atenția asupra articolului 60 din Codul administrativ unde se prevede termenul de finalizare a unei proceduri administrative, astfel termenul maxim în care urmează a fi finalizată nu poate depăși 90 de zile.</p> <p>Subliniem că acesta e termenul maxim de examinare a unei cereri prealabile, și nu 180 de zile.</p> <p>Totodată, invocarea faptului tergiversării de către autoritatea publică a procesului de examinării cererii prealabile (în speță înțelegem că este vorba despre Serviciul Fiscal) mi se pare stranie, or în esență Servciul Fiscal invocă propria culpă potențială ca un un argument împotriva soluțiilor propuse în proiectul nostru.</p> <p>Totodată, menționăm că urmează a se reține și argumentele invocate la punctul 29 din tabelul de sinteză.</p>
--	--	---

prelungite cu 15 zile și, corespunzător, termenul inițial de examinare să fie 30 de zile, doar că art. 60 alin. (4) din Codul administrativ acordă dreptul de prelungire a termenului doar din motive justificate legate de complexitatea obiectului procedurii administrative, și nicidecum legate de asigurarea procesului de citare și confirmare a recepționării citației.

2. Potrivit art. 60 alin. (5) din Codul administrativ, **în mod excepțional, când în procedura administrativă se înregistrează cazuri de complexitate deosebită, care necesită timp pentru prelucrarea documentelor, autoritatea publică poate stabili un termen mai mare pentru finalizarea procedurii administrative, care nu va depăși 90 de zile.**

Respectiv, considerăm că urmează a fi luat în considerație și factorul care ar permite tergiversarea neîntemeiată a termenului de examinare a cererii prelabile de către autoritatea publică emitentă până la 90 zile, iar această prelungire, în cazurile când s-a efectuat mai puțin întemeiat, poate fi în detrimentul contribuabililor. Este de menționat că, Codul administrativ nu stabilește în mod exhaustiv necesitatea motivării prelungirii termenului în condițiile art. 60 alin. (5) din Codul administrativ.

La fel, conform art. 168 alin.(1) din Codul administrativ, **dacă autoritatea publică emitentă a respins integral cererea prelabilă, decizia definitivă cu privire la cererea prelabilă este luată de autoritatea publică ierarhic superioară.**

Respectiv, termenul de examinare poate fi prelungit cu încă cel mult 90 zile, și în total, poate ajunge pentru cazurile complexe până la 180 zile.

Însă, în condițiile actuale, termenul de examinare este limitat la 60 zile.

3. Reiterând norma art. 168 alin.(1) din Codul administrativ, citată mai sus, menționăm că, în anul 2021, la Serviciul Fiscal de Stat au fost depuse 385 contestații (cereri prelabile), dintre care au fost respinse 216 contestații. Acest număr de contestații în mare parte este specific fiecărui an.

Respectiv, după aprobarea modificărilor propuse, se pune în sarcina Ministerului Finanțelor de a examina aceste 216 contestații doar ale Serviciului Fiscal de Stat, fără a fi alocate resurse umane suplimentare pentru această atribuție și fără a lua în considerație volumul de activitate aferent cererilor prelabile împotriva actelor administrative emise de Serviciul

	<p>Vamal, Inspekția Financiară - autorități administrative din subordinea Ministerului Finanțelor.</p> <p>4. Considerăm că lasă loc de interpretări duale și prevederea art. 60 alin. (4) din Codul administrativ, care stabilește: <i>„Această prelungire (15 zile) are efect doar dacă este comunicată în scris participanților la procedura administrativă în termen de 30 de zile, împreună cu motivele prelungirii”</i>. Astfel, din norma citată, nu este cert dacă prelungirea se comunică la expirarea termenului de 30 de zile pentru examinarea cererii sau în termen de 30 de zile de la data dispunerii prelungirii termenului.</p>	
--	---	--

	62.	<p>5. Considerăm că urmează a fi examinate suplimentar și propuse modificări aferent art.165 alin.(3) din Codul administrativ, potrivit căruia, nulitatea unui act administrativ individual poate fi invocată și fără obligația de a respecta un termen.</p> <p>Această prevedere considerăm că urmează a fi limitată în timp, specificându-se un termen concret.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Propunerea dată excedează obiectul de reglementare al proiectului.</p>
<p>Obiectele și propunerile prezentate în conformitate cu punctul 201 din Regulamentul Guvernului</p>			
<p>Agencia Națională pentru Reglementare în Energetică</p>	63	<p>1. La articolul IV al proiectului de Lege, articolul 12 alineatul (2) al Legii nr. 982/2000 cu privire la accesul la informație, urmează a fi revizuit, întrucât redacția acestuia este una vagă, lăsând loc de interpretare.</p> <p>In acest sens, considerăm necesar de a stabili expres condițiile ce urmează a fi îndeplinite de cererea privind accesul la informație, fără a fi făcute trimiteri la Codul administrativ.</p> <p>Prin urmare, propunem expunerea art. 12 alin. (2) al Legii nr. 982/2000 cu privire la accesul la informație următoarea redacție:</p> <p>„<i>Articolul 12. Solicitarea accesului la informațiile oficiale</i></p> <p>(2) <i>Cererea cu privire la accesul la informație urmează să conțină următoarele elemente:</i></p> <p><i>a) numele și prenumele sau denumirea solicitantului informației;</i></p> <p><i>b) domiciliul sau sediul solicitantului informației și adresa de poștă electronică dacă se solicită răspuns pe această cale;</i></p> <p><i>c) denumirea furnizorului de informații;</i></p> <p><i>d) informația solicitată;</i></p> <p><i>e) semnătura solicitantului informației ori a reprezentantului său legal sau împuternicit, iar în cazul solicitării transmise informă electronică - semnătura electronică”.</i></p> <p>2. La articolul IV al proiectului de Lege, art. 15 alin. (1) al Legii nr. 982/2000</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Propunerile date nu pot fi acceptate, dat fiind faptul că intervențiile vizează strict clarificarea formei cererii de acces la informație și modalitatea de înregistrare a acestor cereri.</p> <p>Cu referire la potențiala problemă invocată de autorul avizului, remarcăm că regulile prevăzute de Legea nr. 982/2000 cu privire la accesul la informație se vor aplica de fiecare dată cu prioritate față de prevederile Codului administrativ, reieșind din prevederile Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, care menționează că „În caz de divergență între o normă generală și o normă specială, care se conțin în acte normative de același nivel, se aplică norma specială.”</p> <p>Mai mult, art 5 din Legea nr. 982/2000 prevede care sunt</p>

	<p>cu privire la accesul la informație, considerăm necesar și oportun de reformulat, întrucât în redacția propusă va genera incompatibilități în aplicare.</p> <p>în acest sens, atragem atenția asupra faptului că, întreprinderile din domeniul energetic și din domeniul serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare sunt furnizori ai informațiilor oficiale în sensul art. 5 alin. (2) lit. c) al Legii nr. 982/2000, însă <u>nu reprezintă autorități publice în sensul Codului administrativ.</u></p> <p>în această ordine de idei, este imposibil ca titularii de licență, în calitatea lor de persoane juridice de drept privat, să înregistreze și să examineze cererile privind accesul la informație în conformitate cu prevederile Codului administrativ, întrucât acest fapt contravine art. 7 și 8 al acestuia.</p> <p>Prin urmare, în vederea excluderii incompatibilității create, propunem instituirea unei proceduri exprese în Legea nr. 982/2000, prin care să fie instituit modul de înregistrare și examinare a cererilor privind accesul la informație.</p> <p>Din considerentele expuse, considerăm necesar și oportun expunerea art. 15 alin. (1) al Legii nr. 982/2000 într-o nouă redacție, precum și completarea articolului cu un alineat nou - (1)¹, după cum urmează:</p> <p><i>„(1) Furnizând de informații este obligat să primească, să înregistreze imediat și să elibereze dovada înregistrării cererea cu privire la accesul la informație. Furnizorul de informații nu are dreptul să refuze primirea cererii.</i></p> <p><i>(V) În cazul cererilor cu privire la accesul la informație depuse în formă electronică, furnizorul de informații este obligat să comunice în cel mult 2 zile, prin aceleași mijloace, numărul de înregistrare al cererii. În caz de litigiu, dovada depunerii cererii în formă electronică, respectiv a</i></p>	<p>subiecții ce au obligația legală de a furniza informații în sensul legii respective.</p>
--	---	---

	<p><i>comunicării numărului de înregistrare, este mesajul salvat în dosarul,, Trimise " al contului de poștă electronică. "</i></p> <p>3. La articolul IV al proiectului de Lege, modificarea art. 21 alin. (1) al Legii nr. 982/2000 cu privire la accesul la informație în redacția propusă, urmează să fie reformulată, reieșind din propunerile și argumentele expuse mai sus.</p> <p>Astfel, contestarea în instanța de contencios administrativ a acțiunilor sau inacțiunilor furnizorilor de informații prevăzuți la art. 5 alin. (2) lit. c) al Legii nr. 982/2000, contravine art. 189 al Codului administrativ, care indică expres faptul că „(1) <u>Orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ. (2) O acțiune în contencios administrativ poate fi înaintată și atunci când autoritatea publică nu a soluționat în termen legal o cerere.</u>”</p> <p>Prin urmare, având în vedere că, <u>calitatea de pârât în cauzele de contencios administrativ o poate avea doar autoritatea publică</u>, norma propusă de către autorul proiectului urmează a fi reformulată, astfel încât acțiunile sau inacțiunile furnizorilor de informații prevăzuți la art. 5 alin. (2) lit. c) al Legii nr. 982/2000, să poată fi contestate în instanța de drept comun.</p> <p>în temeiul celor expuse, propunem expunerea art. 21 alin. (1) al Legii nr. 982/2000 în următoarea redacție:</p> <p><i>„Articolul 21 Dispoziții generale privind apărarea dreptului de acces la informație</i></p> <p><i>„(1) Persoana care se consideră lezată într-un drept sau interes legitim de către furnizorul de informații poate contesta acțiunile acestuia conform prevederilor Codului administrativ nr. 116/2018, cu excepția acțiunilor furnizorilor de informații prevăzuți la art. 5 alin. (2) lit. c) al prezentei legi, care pot fi contestate conform Codului de procedură civilă ”.</i></p>	
64.	4. La articolul XXXVII al proiectului de Lege, în art. 16 alin. (10) al Legii	Nu se acceptă.

	<p>nr. 174/2017, după propoziția „Hotărârile și deciziile Agenției pot fi contestate conform prevederilor Codului administrativ nr. 116/2018”, considerăm necesar și oportun de completat cu sintagma „cu respectarea procedurii prealabile”, iar în continuare după text.</p> <p>Operarea respectivei modificări este necesară în contextul Notei informative a CSJ privind practica judiciară de soluționare a chestiunii ce vizează respectarea procedurii prealabile în acțiunile de contencios administrativ, care a stabilit existența interpretării eronate atât de către justițiabili, cât și de către judecători a dispozițiilor legale, cu privire la necesitatea respectării procedurii prealabile.</p> <p>În acest sens, pentru excluderea echivocului, Agenția consideră imperativ de a prevedea în legea specială necesitatea respectării procedurii prealabile în privința actelor administrative cu caracter individual, emise de către ANRE.</p> <p>Acest fapt, în coroborare cu prevederile art. 208 alin. (1) al Codului administrativ, potrivit căruia „(...) în cazurile prevăzute de lege, până la înaintarea acțiunii în contencios administrativ, se va respecta procedura prealabilă”, va asigura o claritate în privința modului de contestare a actelor administrative emise de către ANRE.</p> <p>Totodată, procedura prealabilă oferă o cale extrajudiciară eficientă de soluționare eventualelor neînțelegeri dintre Agenție și subiecții din sectoarele reglementate.</p>	<p>Articolul 163 din Codul administrativ prevede expres cazurile când urmează a nu se respecta procedura prealabilă.</p> <p>Respectiv, regula generală din Codul administrativ este necesitatea parcurgerii procedurii prealabile cu excepțiile prevăzute de către lege, adică legile speciale în care sunt inserate derogările corespunzătoare.</p>
<p>65.</p>	<p>5. La articolul XXXVII al proiectului de Lege, art. 16 alin. (10) al Legii nr. 174/2017, este necesar de completat la final cu propoziția: „Hotărârile Agenției prin care se aprobă actele de reglementare, costurile de bază, tarifele reglementate și prețurile reglementate pot fi suspendate în conformitate cu prevederile Codului administrativ nr. 116/2018, doar în raport cu participantul la proces în favoarea căruia a fost dispusă măsura de</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Proiectul a fost ajustat corespunzător.</p>

		<p><i>suspendare.</i> "</p> <p>De notat că, sensul respectivei redacții se regăsește în varianta actuală a Legii nr. 174/2017, aceasta reprezentând un mecanism indispensabil pentru buna funcționare a sectoarelor energeticii.</p> <p>Prin păstrarea propoziției citate, se asigură securitatea energetică a statutului, întrucât actele normative sau cele administrative cu caracter individual care au impact major asupra tuturor consumatorilor, pot fi eventual suspendate de către instanța de judecată doar în raport cu persoana care se află în litigiu, fără a afecta drepturile celorlalți consumatori sau titulari de licență.</p> <p>În această ordine de idei, pentru evitarea cazurilor de blocaj a activităților din sectoarele energeticii prin suspendarea Hotărârilor Agenției în raport cu toți consumatorii finali și titularii de licență, este indispensabilă completarea art. 16 alin. (10) al Legii nr. 174/2017, cu propoziția propusă mai sus.</p>	
66.	<p>6. La articolul XXXVII al proiectului de Lege, prin care se propune modificarea art. 20 alin. (9) al Legii cu privire la energetică nr. 174/2017 prin substituirea sintagmei „<i>termenale și în condițiile stabilite în Legea contenciosului administrativ nr. 793/2000</i>”, cu sintagma „<i>în conformitate cu prevederile Codului administrativ nr. 116/2018</i>”, atragem atenția asupra faptului că respectiva modificare se regăsește și în Proiectul Hotărârii de Guvern privind aprobare proiectului de Lege pentru modificarea unor acte normative (număr unic 548/MIDR/2021), promovat de către Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale.</p>	<p>Precizare.</p> <p>Pornind de la scopul proiectului respectiv, se va ține cont de evoluția ambelor proiecte și în eventualitatea avansării unui dintre ele se va interveni în curpusul unui dintre proiecte la necesitate.</p>	
67.	<p>6. Totodată, în calitate de autoritate de reglementare din domeniul energetic, Agenția reiterează necesitatea operării modificărilor inclusiv la Legea nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării, în vederea</p>	<p>Nu se acceptă.</p>	

	<p>uniformizării practicii în toate domeniile reglementate.</p> <p>În acest sens, deși face parte din sectoarele energeticii, atragem atenția că Legea nr. 92/2014 nu conține dispoziții cu referire la soluționarea disputelor de către Agenție, precum și modalitatea de contestare a deciziilor emise în acest sens. Conform art. 9 alin. (2) lit. o) al Legii nr. 92/2014, Agenția are următoarele atribuții: asigură protecția drepturilor și a intereselor legale ale consumatorilor, examinează și soluționează, în limitele competenței, petițiile consumatorilor, examinează și soluționează, în procedură extrajudiciară, neînțelegerile apărute între consumatori și unitățile termoelectrice legate de contractare și racordarea la rețeaua termică.</p> <p>De menționat că norma generală care împuternicește Agenția să soluționeze neînțelegerile dintre consumatori, utilizatorii de sistem și întreprinderile energetice se regăsește la art. 18 al Legii nr. 174/2017. În continuare, legislația de profil (art. 109 al Legii nr. 108/2016, art. 91 al Legii nr. 107/2016) conține prevederi suplimentare în acest sens.</p> <p>Prin urmare, în vederea asigurării implementării mecanismului de examinare extrajudiciară a neînțelegerilor de către ANRE inclusiv în domeniul termoelectric, se impune necesitatea completării Legii nr. 92/2014, după cum urmează:</p> <p>Art. 44 se expune în următoarea redacție:</p> <p>„Art. 44. Soluționarea neînțelegerilor și litigiilor</p> <p>(1) Deciziile Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică cu privire la soluționarea neînțelegerilor dintre consumatori și unitățile termoelectrice se contestă conform prevederilor Codului administrativ nr. 116/2018.</p> <p>(2) Litigiile dintre unitățile termoelectrice, precum și litigiile dintre unitățile termoelectrice, pe de o parte, și consumatori, pe de altă parte, se soluționează în instanța de judecată conform prevederilor Codului de procedură civilă ”.</p>	<p>Propunerile înaintate excedează obiectul de reglementare al proiectului, or, prin proiect se ajustează la principiile de funcționare a procedurilor administrative, a contenciosului administrativ și terminologia utilizată de Codul administrativ, dar nu se operează modificări conceptuale asupra instituțiilor existente în legile speciale.</p>
--	--	--

	<p>68.</p> <p>In aceiași ordine de idei, propunem completarea Legii nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, cu două articole noi, astfel încât să fie asigurată uniformizarea proceselor de examinare a petițiilor consumatorilor finali, cât și modalitatea de soluționare a neînțelegerilor și contestare a deciziilor emise în acest sens.</p> <p>De notat că domeniul serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare reprezintă un domeniu reglementat de către ANRE, care însă nu a fost ajustat în totalitate celorlalte sectoare ale energeticii. Corespunzător, Agenția reiterează necesitatea completării Legii nr. 303/2013 cu următoarele articole:</p> <p>Articolul 36². Examinarea petițiilor consumatorilor</p> <p><i>(1) Petițiile se examinează de către operatorul care prestează serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, în termen de 30 de zile lucrătoare, iar cele care nu necesită o studiere și examinare suplimentară, - fără întârziere sau în termen de 15 zile lucrătoare de la data înregistrării, cu excepția cazurilor prevăzute la alin. (3).</i></p> <p><i>(2) Termenul de examinare a petiției poate fi prelungit cu cel mult 30 de zile lucrătoare de către operatorul corespunzător, dacă:</i></p> <p><i>a) sînt necesare consultări suplimentare pentru întocmirea răspunsului la petiție;</i></p> <p><i>b) petiția se referă la un volum complex de informații sau dacă se impune studierea unor materiale suplimentare ce urmează a fi selectate și folosite pentru întocmirea răspunsului.</i></p> <p><i>Prelungirea termenului de examinare a petiției, se efectuează de către operator în interiorul termenului de 30 de zile lucrătoare, despre care fapt se informează petiționarul în scris.</i></p> <p><i>(3) Petițiile prin care se solicită o informație oficială se examinează în</i></p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>A se vedea opinia autorului de la pct. 53 și 67.</p>
--	---	---

termenele stabilite în legislația privind accesul la informație.

(4) *Petițiile adresate de către consumatori Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică, se examinează în conformitate cu prevederile Codului administrativ al Republicii Moldova".*

Articolul 36³. Soluționarea litigiilor

„(1) *Litiile dintre operatorii care prestează serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare sau dintre operatori și consumatori, se soluționează în instanța de judecată, conform Codului civil al Republicii Moldova și Codului de procedură civilă al Republicii Moldova.*

(2) *în caz de dezacord cu răspunsul operatorului care furnizează/prestează serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, ori dacă nu a primit răspuns la petiția adresată operatorului care furnizează/prestează serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare în termenul stabilit de lege, consumatorii sunt în drept să se adreseze în instanța de judecată competentă pentru soluționarea litigiului, în modul și în termenele prevăzute de Codul civil și Codul de procedură civilă al Republicii Moldova*

(3) *Consumatorii, care consideră că drepturile lor sunt lezate și nu sunt de acord cu deciziile Agenției de soluționare a problemelor invocate în petiție, sau ale persoanei oficiale care a examinat petiția, sunt în drept să le conteste în instanța de contencios administrativ, cu respectarea modului, procedurii și a termenelor prevăzute de Codul administrativ al Republicii Moldova".*

Completarea Legii nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare cu art. 36² și art. 36³ o considerăm oportună și necesară, deoarece odată cu intrarea în vigoare a Codului administrativ al Republicii Moldova (din 01.04.2019), a fost abrogată Legea cu privire la petiționare nr. 190/1994, iar operatorii care prestează serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare nu cad sub incidența prevederilor Codului administrativ.

	<p>Potrivit art. 18⁵ alin. (3) din Legea nr. 105-XV din 13.03.2003 privind protecția consumatorilor, termenul de soluționare a reclamațiilor consumatorilor este de cel mult 14 zile calendaristice de la data depunerii reclamației, tară să fie prevăzută posibilitatea extinderii termenului de examinare a petiției.</p> <p>Menționăm că, în multe cazuri la examinarea petițiilor/reclamațiilor consumatorilor, care sunt de o complexitate deosebită și necesită mai mult timp pentru elucidarea tuturor circumstanțelor și formularea răspunsului la toate pretențiile consumatorilor, operatorii care prestează serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare nu se încadrează în termenul de 14 zile calendaristice prevăzut de art. 18⁵ alin. (3) din Legea nr. 105-XV din 13.03.2003.</p> <p>În aceste cazuri apare necesitatea prelungirii termenului de examinare a petițiilor, fapt care pune operatorul în dificultate din cauza lipsei prevederilor legale în acest sens.</p> <p>Suplimentar, la elaborarea și punerea în aplicare a actelor normative, trebuie să se efectueze conform unor principii și norme similare în toate sectoarele reglementate de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică.</p> <p>De menționat că în domeniul reglementării sectorului gazelor naturale (art. 110 alin. (1) din Legea nr. 108/2016) și a sectorului electroenergetic (art. 92 alin. (1) din Legea nr. 107/2016), termenul de soluționare a petițiilor este stabilit de până la 30 de zile lucrătoare.</p> <p>Din aceste considerente propunem să fie oferită operatorului posibilitatea de a prelungi termenul de examinare a petiției cu cel mult 30 de zile lucrătoare, cu informarea obligatorie a petiționarului.</p> <p>De asemenea Legea nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare în redacția actuală, nu prevede modul de soluționare a</p>
--	---

		litigiilor dintre consumatori și operatorii care prestează serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, precum și litigiile dintre operatori. Completările propuse urmăresc scopul de a soluționa problema examinării petițiilor și a litigiilor dintre părțile menționate supra, precum și să indice modalitatea de contestare a acestora.	
Agencia Publică Proprietății	69.	Lipsa de obiecții și propuneri	
Agencia Servicii Publice	70.	Lipsa de obiecții și propuneri	
Cancelaria de Stat	71.	Se reiterează avizul cu nr. 29-01-1085-9049 din 16 noiembrie 2021	Precizare. A se vedea punctele 18 și 19 din tabelul de sinteză unde au fost expuse argumentele de rigoare asupra avizului prezentat anterior.
Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal	72.	Lipsa de obiecții și propuneri.	
Consiliu Concurenței	73.	Lipsa de obiecții și propuneri.	
Consiliul Superior al Magistraturii	74.	Susține proiectul fără careva obiecții sau completări.	
Curtea de Apel Bălți	75.	Se susține proiectul, fără careva obiecții sau completări.	
Curtea de Apel Comrat	76.	Lipsa de obiecții sau propuneri.	
Curtea Supremă de Justiție	77.	Art. VIII - a fost indicat eronat alineatul (3) a art. 210 ¹ din Codul de executare, norma care se modifică e prevăzută la alineatul (4) a aceluiași articol.	Se acceptă. Proiectul a fost revizuit.
	78.	1. Art. XVI - întrucât Codul administrativ nu mai operează cu noțiunea „instanță de contencios administrativ” dar cu noțiunea „instanță de judecată”, la art. 60 alin. (3) din Legea nr. 158 din 04 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, se propune substituirea sintagmei	Se acceptă. Proiectul a fost revizuit.

	<p>„instanța de contencios administrativ” cu sintagma „instanța de judecată”.</p> <p>79. Art. XXXVII pct. 2 - autorii proiectului de lege propun o nouă redacție a art. 16 alin. (10) din Legea cu privire la energetică nr. 174 din 21 septembrie 2017. Cu referire la a doua propoziție a normei propuse, Curtea Supremă de Justiție menționează că calea de atac reprezintă un mijloc juridic procesual, îndreptat împotriva unui act judecătoresc. Prin urmare, utilizarea noțiunii de „cale de atac” îndreptată împotriva actelor ANRE, este incorectă din punct de vedere conceptual. ANRE în activitatea sa poate emite atât acte administrative cu caracter individual cât și acte administrative cu caracter normativ. Codul administrativ precum și Legea cu privire la actele normative nr. 100 din 22 decembrie 2017 reglementează cu suficientă precizie efectele emiterii/anulării unor asemenea acte precum și momentul survenirii consecințelor anulării (art. 228 Cod administrativ). Argumentele expuse de către ANRE la acest aspect, contravin prevederilor Codului administrativ (pct. 37 din sinteza obiecțiilor și propunerilor). Pentru considerentele expuse mai sus, Curtea consideră oportună excluderea propoziției doi din redacția propusă a textului art. 16 alin. (10) din Legea cu privire la energetică nr. 174 din 21 septembrie 2017</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Propoziției date i-a fost oferită o nouă redacție, fiind exclus textul „cale de atac”.</p>
<p>80.</p>	<p>4. în nota informativă la proiect, autorii invocă necesitatea instituirii unor derogări de la Codul administrativ în ceea ce privește respectarea procedurii prealabile. În prezent, există o problemă cu privire la procedura prealabilă generată de două norme juridice: art. 163 și art. 208 alin. (1) din Codul administrativ. Astfel, pentru a clarifica necesitatea respectării procedurii prealabile (regulă stabilită de Codul administrativ sau excepție prevăzută în alte legi speciale (pentru înaintarea unei acțiuni în contencios administrativ)), Curtea consideră necesară modificarea de urgență a art. 208 alin. (1) din Codul administrativ, prin excluderea sintagmei „în cazurile prevăzute de lege”. Argumente suplimentare cu privire la acest aspect pot fi găsite în Nota informativă elaborată de Curtea Supremă de Justiție privind practica judiciară de soluționare a chestiunii ce vizează respectarea procedurii prealabile, în acțiunile de contencios administrativ¹</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Articolul 208 alineatul (1) din Codul administrativ va avea următoare redacție: „Până la înaintarea acțiunii în contencios administrativ se va respecta procedura prealabilă, cu excepțiile prevăzute de lege.”</p>

<p>Judecătoria Ungheni</p>	<p>81.</p>	<p>După art. XLV de adăugat un articol nou XLVI cu următorul conținut: ..Art. XLVI. La articolul 24 alineatul (3) din Legea nr. 215/2011 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr.76-80 art. 243) lexemul „în modul stabilit de lege” se substituie cu cuvintele „în conformitate cu prevederile Codului administrativ 116/2018, fără respectarea procedurii prealabile.” <i>în susținerea acestei propuneri, este de menționat că, din articolul 24 alineatul (3) din Legea nr. 215/2011 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova, conform textului în vigoare, nu poate fi desprins cert ca decizia privind refuzul intrării și ieșirii în/din Republica Moldova poate fi contestată direct în instanța de contencios administrativ fără a fi necesară respectarea procedurii prealabile. Astfel, există o practică neuniformă cu referire la admisibilitatea acțiunii privind anularea unei asa decizii. Considerăm necesar de a fi specificat expres că nu este necesară respectarea procedurii prealabile pentru contestarea unei astfel de decizii, având în vedere celeritatea ce se impune pentru examinarea unei astfel de chestiuni, or o decizie de refuz de intra sau ieși în/din Republica Moldova poate antenta la dreptul la libera circulație a persoanei și urmează a fi examinată în termen cât mai restrâns.</i> Alte obiecții sau propuneri nu sunt, dar evidențiem faptul că susținem propunerile de modificare ale Codului administrativ înaintate prin scrisoarea nr. 1397 din 28 februarie 2022. Totodată, salutăm completările efectuate în proiectul de act normativ analizat</p>	<p>Se acceptă. Proiectul a fost modificat corespunzător.</p>
<p>Judecătoria Cahul</p>	<p>82.</p>	<p>Lipsa de obiecții.</p>	
<p>Judecătoria Comrat</p>	<p>83.</p>	<p>Lipsa de obiecții sau propuneri.</p>	
<p>Ministerul Afacerilor Interne</p>	<p>84.</p>	<p>La art. I se va revede sursa publicării, corespunzător normelor de tehnică legislativă. Or, potrivit prevederilor Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, sursa de publicare se indică după următoarea schemă: (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, anul publicării, numărul Monitorului, numărul articolului), implicit, indicarea doar a anului publicării.</p>	<p>Se acceptă. Au fost operate modificările de rigoare.</p>
	<p>85.</p>	<p>La art. IV, la pct.1 ce se referă la modificarea art. 12 alin. (2) din Legea nr. 982/2000 privind accesul la informație, se consideră că conținutul normativ</p>	<p>Precizare. Trimiterea expresă la art. 75 din Codul administrativ nu acoperă tot</p>

	<p>propus are un caracter general, echivoc, care nu oferă o claritate privitor la conținutul cererii cu privire la accesul la informație.</p> <p>Așadar, se recomandă ca proiectul să stabilească exact elementele constitutive ale conținutului cererii nominalizate sau să se facă trimitere la o reglementare distinctă, în speță art. 75 din Codul administrativ nr. 116/2018.</p>	<p>spectrul necesar de elemente de formă și fond.</p> <p>În acest sens menționăm că articolul 75 este unul din articolele care urmează a fi aplicat cu precădere, însă relevante sunt și alte norme din actul normativ menționat, printre care prevederile art. 72, 73, etc.</p>
<p>86.</p>	<p>La art. XL, la pct. 2 privitor la modificarea art. 159 din Codul administrativ nr. 116/2018, se remarcă despre susținerea conceptuală a propunerii înaintate, reieșind din contextul conotațiilor sociale existente la moment.</p> <p>Totodată, la alin. (2) al art. 159 din proiect, se recomandă revizuirea acestuia, întrucât inițial, se prevede ca temei de rezoluțiune al contractului administrativ, art. 915 din Codul civil nr. 1107/2002, ce prevede exhaustiv temeiurile de aplicare a rezoluțiunii pentru neexecutare, în speță, rezoluțiunea pentru neexecutare esențială (art.916), rezoluțiunea după acordarea termenului suplimentar pentru executare (art.917), rezoluțiunea după acordarea termenului suplimentar pentru executare (art. 918) etc., pe când același alineat, indică ulterior doar despre aplicarea art. 916 din Codul prenotat, care reglementează doar un singur temei de rezoluțiune, și anume rezoluțiunea pentru neexecutare esențială.</p> <p>În consecință, se sublinează că nu este o claritate referitor la temeiurile de rezoluțiune aplicabile contractului administrativ, adică va fi aplicat doar art. 916 sau și alte temeiuri de rezoluțiune pentru neexecutare indicate la art. 915.</p> <p>Mai mult, art. 916 alin. (2) din Codul civil nr.1107/2002, indică: „neexecutarea obligației contractuale este esențială în unul dintre următoarele cazuri:</p> <p>a) ea privează în mod substanțial creditorul de ceea ce se putea aștepta în baza contractului, în raport cu întregul raport contractual sau tranșa supusă rezoluțiunii, <i>cu excepția cazului în care la momentul încheierii contractului debitorul nu a prevăzut și nici nu putea să prevadă în mod rezonabil acel rezultat.</i>”</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Alineatul (2) a fost completat și cu articolele 917-919, iar nota informativă completă cu argumentele necesității intervenției în articolul 159.</p>

	<p>Prin urmare, se optează pentru revizuirea din proiect a temeiului de rezoluțiune indicat la art. 916, alin. (2), lit. a) din Codul civil nr.1107/2002, pentru a exclude situațiile de confuzie la implementare, or, textul „<i>din cauza unei schimbări excepționale a circumstanțelor</i>” stipulat la art. 159 alin. (1) din proiect poate fi interpretat ca fiind excepția de neaplicare a temeiului de rezoluțiune pentru neexecutarea esențială indicat la lit. a) alin. (2) a art. 916 din Codul menționat.</p> <p>Subsidiar, deoarece Nota informativă nu conține careva prevederi referitor la necesitatea amendării art. 159 din Codul administrativ nr. 116/2018, se recomandă completarea acesteia, în acest sens.</p>	
<p>87.</p>	<p>Totodată, propunem completarea proiectului de lege cu următoarele prevederi.</p> <p>Textul din pct.13), alin. (1), art. 4 al Legii nr. 1216/1992 taxei de stat, „în procedură de contencios administrativ” se substituie cu textul „conform prevederilor Codului administrativ nr. 116/2018”.</p> <p>La alin. (18), art. 4 al Legii nr. 273/1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte, textul „în modul stabilit de Legea contenciosului administrativ nr.793-XIV din 10 februarie 2000” se modifică cu textul „conform prevederilor Codului administrativ nr. 116/2018”.</p> <p>În aceeași ordine de idei, la alin. (2) al art. 31 al Legii nr. 1102/1997 cu privire la resursele naturale, propunem substituirea expresiei „ataca decizia în instanța de contencios administrativ competentă” cu expresia „contesta decizia conform prevederilor Codului administrativ nr. 116/2018”.</p> <p>La art. (5), alin. 7 al Legii nr. 1308/1997 privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărarea pământului, textul „instanța de contencios administrativ competentă în condițiile legii” se substituie cu textul „conformitate cu prevederile Codului administrativ nr. 116/2018”.</p> <p>La art. 40 alin. (2) al Legii nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii, textul „instanța de contencios administrativ competentă” se substituie cu textul „în conformitate cu prevederile Codului administrativ nr. 116/2018”.</p> <p>La alin. (4) al art. 8 al Legii nr. 1031/2000 reglementării de stat a activității comerciale externe, textul „de instanța de contencios administrativ” se</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>A se vedea modificările înserate în proiect.</p>

	<p>substituie cu textul „în conformitate cu prevederile Codului administrativ nr. 116/2018”.</p> <p>La alin. (4), art. 10 al Legii nr. 1129/2000 sindicatelor, textul „instanța de contencios administrativ competentă în modul prevăzut de legislație” se substituie cu textul „în conformitate cu prevederile Codului administrativ nr. 116/2018”.</p> <p>Alin. (4), art. 15 al Legii nr. 1402/2002 serviciilor publice de gospodărie comunală, textul „instanța de contencios administrativ” se substituie cu textul „în conformitate cu prevederile Codului administrativ nr. 116/2018”, iar textul de la finalul frazei „, în condițiile legii” se exclude.</p> <p>La art. 92 al Legii nr. 371/2006 cu privire la asistența juridică internațională în materie penală, textul „procedură de contencios administrativ la” se substituie cu textul „în conformitate cu prevederile Codului administrativ nr. 116/2018”.</p> <p>La art. 13 al Legii nr. 156/2007 cu privire la organizarea serviciului civil (de alternativă), textul „contencios administrativ în modul stabilit de legislația în vigoare” se substituie cu textul „conformitate cu prevederile Codului administrativ nr. 116/2018”.</p> <p>La alin. (6) al art. 14 al Legii nr. 241/2007 comunicațiilor electronice, textul din prima frază „contencios administrativ” se substituie cu textul „în conformitate cu prevederile Codului administrativ nr. 116/2018”.</p> <p>Totodată, propunem ca în textul Legii nr. 272/2011 apelor, la art. 27, alin. (5), cuvintele „atacată în instanță de contencios administrativ” se substituie cu cuvintele „contestată conform prevederilor Codului administrativ nr. 116/2018”.</p> <p>La alin. (5) al art. 57 al aceleași legi, expresia „atacată în instanță de contencios administrativ” se substituie cu expresia „contestată conform prevederilor Codului administrativ nr. 116/2018”.</p> <p>La art. 101 al Legii nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică, textul „instanța de contencios administrativ în conformitate cu legea.” se substituie cu textul „în conformitate cu prevederile Codului administrativ nr. 116/2018.”.</p>
--	---

		<p>Subsidiar, textul din fraza a treia de la alin. (5), art. 19 al Legii nr. 137/2015 cu privire la mediere, „instanța de contencios administrativ” se substituie cu textul „conform prevederilor Codului administrativ nr. 116/2018.”.</p> <p>Textul de la alin. (5), art. 20 al aceleiași legi, „în instanța de contencios administrativ” se substituie cu textul „conform prevederilor Codului administrativ nr. 116/2018.”.</p> <p>La alin. (1) al art. 43 din Legea nr. 271/2017 privind auditul situațiilor financiare, textul „instanța de contencios administrativ, conform legislației.” se substituie cu textul „în conformitate cu prevederile Codului administrativ nr. 116/2018.”.</p> <p>La art. 43 din Legea nr. 121/2018 cu privire la concesiunile de lucrări și concesiunile de servicii, textul „de instanțele de contencios administrativ” se substituie cu textul „în conformitate cu prevederile Codului administrativ nr. 116/2018”.</p> <p>La lit. c), subpct. 3) al pct. 9 din Hotărârea Guvernului nr. 802/2011 cu privire la instituirea Inspecției Sociale, textul „instanțele de contencios administrativ” se substituie cu textul „în conformitate cu prevederile Codului administrativ nr. 116/2018”, iar textul „, potrivit legii” se exclude.</p>	
Ministerul Apărării	88.	Lipsa de obiecții și propuneri.	
Ministerul Culturii	89.	La art. XLIII , al prezentului proiect de lege, menționăm că, la art. 14, alin. (11) din Legea nr. 154/2018 privind atragerea investițiilor străine în domeniul producției de film și alte opere audiovizuale, textul „Legii contenciosului administrativ nr. 793/2000”, a fost substituit cu textul „Codului administrativ”, prin Legea nr. 24/2022 pentru modificarea Legii nr. 154/2018 privind atragerea investițiilor străine în domeniul producției de film și alte opere audiovizuale. în același timp, susținem completarea la art. 14, alin (11) al Legii nr. 154/2018, după sintagma „ Codului administrativ”, cu textul „,nr. 116/2018”.	Se acceptă parțial. A fost exclus din proiect propunerea de modificare a Legii nr. 154/2018, reieșind din faptul că trimiterea la Codul administrativ au fost operate prin Legea nr. 24/2022.
Ministerul Educației și Cercetării	90.	Lipsa de obiecții și propuneri.	
Ministerul Mediului	91.	Lipsa de obiecții și propuneri.	

<p>Ministerul Muncii și Protecției Sociale</p>	<p>92.</p>	<p>Art.XL - Codul administrativ al Republicii Moldova nr.116/2018 se modifică după cum urmează.</p> <p>3. La articolul 73 în alineatul (1) de exclus cuvântul „imediat”.</p> <p>- Alineatul (2) de substituit cuvintele „dovada înregistrării lor” cu cuvintele „copia petiției înregistrate.”</p> <p>4. La articolul 75 alineatul (4) după cuvântul “documentul” de completat cu cuvintele „, de identitate a petiționarului sau ”.</p> <p>5. La articolul 76 alineatul (2) după cuvintele lit. c) - e) ”de completat cu sintagma “și alin.(5).”</p> <p>- Articolul 76 se completează cu un alineatul(5) cu următorul conținut:</p> <p>- “Petițiile care sunt adresate repetat spre examinare cu același conținut initial, nu conțin argumente ori informații noi, nu se examinează, fapt despre care este înștiințat solicitantul prin același mijloc de comunicare.”</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Pornind de la art. 33 alin. (1) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, constatăm că avizul înaintat este nemotivat.</p> <p>Ba mai mult, propunerile date excedează obiectul de reglementare al proiectului dat.</p> <p>Totodată, menționăm că un proiect amplu de modificare a Codului administrativ urmează a fi elaborat separat, iar propunerile date urmează a fi analizate în contextul elaborării respectivului proiect.</p>
	<p>93.</p>	<p>Art.XLVI – Legea nr.60/2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, art. 155-159, art.508), se modifică după cum urmează:</p> <p>Articolul 12 alineatul (4) va avea următorul cuprins:</p> <p>- “(4) Decizia de încadrare/necadrare în gradul de dizabilitate și alte acte administrative individuale emise de Consiliul, pot fi contestate în conformitate cu prevederile Codului administrativ nr.116/2018.</p> <p>- “alineatul (5) se abrogă.”</p> <p>În context, insistăm pe includerea în proiectul de lege privind modificarea unor acte normative (cadru conex Codului administrativ) a propunerilor menționate, astfel încât, deciziile de încadrare/necadrare în grad de dizabilitate vor fi contestate, nemijlocit, conform prevederilor Codului administrativ.</p> <p>Suplimentar informăm că, potrivit art. 12, alin.(4) al Legii 60/2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități și Ordinului MSMPS nr.55 din 28.01.2021, Comisia de litigii este organul colegial consultativ, de pe lângă Ministerul Muncii și Protecției Sociale, cu scopul de a examina contestațiile cetățenilor care nu sunt de acord cu deciziile Serviciilor de control al determinării gradului de dizabilitate al Consiliului Național pentru</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Propunerile înaintate au fost încorporate în cuprinsul proiectului.</p>

		<p>Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă privind stabilirea gradului de dizabilitate, respectiv, activitatea căreia nu cade sub incidența Hotărârii Guvernului nr. 23/2019, cu privire la aprobarea Metodologiei de analiză a impactului în procesul de fundamentare a proiectelor de acte normative. În contextul dat, solicităm includerea modificărilor propuse și rectificarea notei informative la proiect.</p>	
Ministerul Sănătății	94.	Lipsa de obiecții sau propuneri.	
Serviciul Fiscal de Stat	95.	<p>Reiterează avizul precedent cu nr. 12/4-10/7238 din 4 februarie 2022 și avizul Ministerului Finanțelor cu nr. 04-06/957 din 10 decembrie 2021.</p>	<p>Nu se acceptă. Urmează a se vedea punctele 31-35 și 61-62 din tabelul de sinteză unde au fost expuse argumentele corespunzătoare și au fost acceptate unele obiecții și propuneri înaintate prin avizele menționate.</p>
Serviciul de Informații și Securitate	96.	<p>1. La Art. XIII, la articolul 33 alineatul (10) din Legea nr. 170/2007 privind statutul ofițerului de informații și securitate (în continuare – Legea nr. 170/2007), Serviciul optează în continuare pentru ca sintagma „Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000” să se substituie cu sintagma „Codul administrativ nr. 116/2018, fără respectarea procedurii prealabile”.</p> <p>Argumentul invocat de către autorul proiectului prin care se respinge propunerea de mai sus, îl considerăm insuficient, or, Serviciul își rezervă dreptul de a îmbunătăți cadrul legal care îl vizează direct, reieșind din practica sa de activitate și din realitatea obiectivă.</p> <p>Procedura prealabilă propusă de către autorul proiectului la acest articol nu este altceva decât îndeplinirea unei formalități administrative care este în dezavantajul ofițerului de informații care contestă actul administrativ individual defavorabil, deoarece practica demonstrează că în urma parcurgerii acestei etape situația persoanei nu se schimbă.</p> <p>Tot în acest context, nu este clar de ce în cazul Serviciului Vamal este posibilă operarea modificării articolului 53 alineatul (7) din Legea nr. 302/2017 cu privire la Serviciul Vamal (Art. XXXIX) prin care se poate realiza contestarea actului administrativ individual (ordinul de sancționare) conform prevederilor</p>	<p>Se acceptă. Proiectul a fost ajustat corespunzător obiecției.</p>

Codului administrativ nr. 116/2018, fără respectarea procedurii prealabile, iar în cazul Serviciului nu, situațiile fiind absolut identice, autorul proiectului în Sinteza obiectivelor și recomandărilor acceptând propunerea Serviciului Vamal (pct. 27). În aceste condiții suntem în prezența unei situații confuze cu aplicare a unor duble standarde, care necesită a fi eliminată.

Excluderea obligativității parcurgerii procedurii prealabile în cazul contestării actului administrativ de aplicare a sancțiunii disciplinare ofițerului de informații, rezultă din situația urgentă creată asupra căreia este necesar de pronunțat. Bunăoară, în conformitate cu art. 32 alin. (2) din Legea nr. 170/2007 privind statutul ofițerului de informații și securitate „*Aplicarea sancțiunii disciplinare are ca efect privarea parțială sau integrală de indemnizațiile bănești legate de rezultatele activității de serviciu, în modul stabilit prin act normativ al Serviciului*”.

Prin urmare, având în vedere că aplicarea unei sancțiuni disciplinare are ca efect privarea de indemnizații bănești, respectarea procedurii prealabile vine să împiedice soluționarea problemei în termeni mai restrânși și beneficierea de mijloacele financiare.

Situația devine una care trebuie soluționată imediat, mai ales, în cazul aplicării sancțiunii disciplinare – eliberarea din serviciu, fapt care implică cunoașterea rapidă a unei soluții definitive pe speța sa.

Totodată, în conformitate cu art. 162 alin. (1) Cod administrativ „*Procedura prealabilă urmărește scopul de a verifica legalitatea actelor administrative individuale*”.

În acest sens, în măsura în care se emite de către directorul Serviciului un ordin cu privire la sancționare, nu se mai pune problema ilegalității acestuia sau acesta avea obligația din start să emită un act administrativ individual legal.

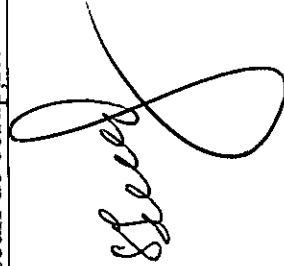
În aceeași ordine de idei, subliniem că emiterea unui ordin cu privire la sancționare se efectuează în baza rezultatului unei cercetări de serviciu în cadrul căreia se clarifică toate circumstanțele admiterii abaterii disciplinare de către ofițerul de informații. Respectiv, ofițerul de informații în cadrul cercetării de serviciu depune explicații și prezintă toate probele pe care le are în apărarea sa. În consecință, este irațional ca acesta să prezinte din nou toate

		<p>argumentele și declarațiile sale făcând uz de procedura prealabilă. În aceste circumstanțe, Serviciul dispunând de dosarul cercetării de serviciu, în baza căruia s-a luat o decizie, nu mai revine la verificarea legalității acesteia. Mai mult ca atât, Serviciul nu are un organ ierarhic superior care să verifice legalitatea actelor administrative emise de către directorul acestuia, ca în cazul altor autorități publice.</p>	
<p>97.</p>		<p>2. Într-un alt context, necesită atenție și art. 46 din Legea nr. 170/2007, care prevede „<i>Ofițerul de informații are dreptul la apărarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime prin adresare în instanță de judecată sau în alte autorități publice competente, în conformitate cu legislația în vigoare</i>”.</p> <p>Considerăm oportun ca acest articol să fie completat cu un alineat nou, cu următorul cuprins:</p> <p>„<i>Actele administrative individuale emise în legătură cu cariera profesională a ofițerului de informații, cu excepția celor privind sancționarea disciplinară, se contestă în conformitate cu prevederile Codului administrativ nr. 116/2018.</i>”</p> <p>Această modificare rezultă din faptul că pe parcursul carierei ofițerului de informații pot fi emise mai multe acte administrative individuale, cum ar fi: ordin privind trecerea la dispoziție, ordin privind oferirea gradului special succesiv, ordin cu privire la detașare, ordin ce vizează salarizarea, ș.a.</p> <p>În măsura în care prin emiterea unui astfel de ordin, ofițerul de informații consideră că i-au fost lezate drepturile/libertățile, art. 46 al legii precitată nu prevede procedura de contestare și se creează confuzia că acesta urmează să se adreseze în instanța de judecată, în procedură generală.</p> <p>În legătură cu aceasta, este judicioasă operarea modificărilor și ajustarea legii prin oferirea unei clarități normei, astfel încât ofițerul de informații să-și poată revendica drepturile.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Propunerea dată excedează obiectul de reglementare al proiectului.</p>
<p>Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare</p>	<p>98.</p>	<p>Reiterăm solicitarea de a insera o prevedere de abrogare a literei b) din articolul 30 alineatul (3) din Legea nr. 50/2013 cu privire la controalele oficiale pentru verificarea conformității cu legislația</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>A se vedea punctual 16 din tabelul de sinteză.</p>

		privind hrana pentru animale și produsele alimentare și cu normele de sănătate și de bunăstare a animalelor, această propunere a fost formulată întrucât o normă similară generală este prevăzută în articolul 124 din Codul administrativ.	
Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene	99.	Lipsa de obiecții și propuneri.	
Consiliul Național Pentru Juridică Garantată de Stat	100.	Lipsa de obiecții și propuneri	
Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	101.	- La art. XVI privind modificarea Legii nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, propunem modificarea art. 60 alin. (3), prin substituirea textului „instanța de contencios administrativ în modul stabilit de lege” cu textul „instanța de judecată în conformitate cu prevederile Codului administrativ nr. 116/2018, fără respectarea procedurii prealabile”, având în vedere celeritatea cu care ar urma să se examineze cauzele care au ca obiect raporturile de serviciu, precum și în baza argumentelor statuate de Plenul Curții Supreme de Justiție prin Hotărârea nr. 9 din 22.12.2014 “Privind practica judiciară a examinării litigiilor care apar în cadrul încheierii, modificării și încetării contractului individual de muncă”. Astfel, conform pct. 22 al Hotărârii prenotate “Litigiile individuale de muncă cu participarea funcționarilor publici și a persoanelor cu statut special nu trebuie să fie condiționate de efectuarea procedurii prealabile, la fel ca și orice litigiu individual de muncă. Excepție vor constitui acțiunile funcționarilor privind repararea prejudiciului material și moral cauzat salariatului.”. Complementar, potrivit art. 60 alin. (3) al Codului administrativ nr. 116/2018, “În cazul depunerii cererii privind acordarea despăgubirilor pentru prejudiciul cauzat prin emiterea unui act administrativ individual sau normativ ilegal, termenul general începe să curgă din data în care hotărârea instanței de judecată prin care s-a anulat actul administrativ ilegal a rămas definitivă. Dacă autoritatea publică a anulat un act administrativ ilegal, termenul general începe să curgă	Se acceptă. Modificările propuse au fost încorporate în curpînsul proiectului.

	<p>din data în care decizia cu privire la anularea actului administrativ ilegal a rămas incontestabilă.” Pe cale de consecință a acestei rațiuni, în coroborare art. 60 alin. (3) al Codului administrativ nr. 116/2018, având în vedere că în majoritatea cazurilor a litigiilor individuale de muncă, cererea prealabilă este respinsă prin menținerea în vigoare a actul administrativ de eliberare/destituire din funcție, precum și faptul că Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale al Republicii Moldova perioada de examinare a cererii prelabile este calculată de cel ce contestă actul la încasarea salariului pentru absență de la locul de muncă, pentru a nu prejudicia bugetele autorităților publice în acest sens, propunem modificarea art. 63 și art. 64, prin completare cu alineate noi cu următorul cuprins: “Actul administrativ de eliberare/destituire poate fi atacat de către funcționarul public în instanța de judecată în conformitate cu prevederile Codului administrativ nr. 116/2018, fără respectarea procedurii prelabile.”.</p>
<p>Centrul Național Anticorupție</p>	<p>102.</p> <p>Proiectul corespunde interesului public general, deoarece va contribui la prevenirea încălcării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului drept consecință a interpretării eronate și aplicării greșite a normelor de drept, datorită existenței normelor diversificate și contradictorii reglementate într-un număr impunător de acte normative ce au ca efect emiterea de acte administrate.</p> <p>În normele proiectului supus expertizei anticorupție n-au fost identificați careva factori sau riscuri de corupție.</p>

Ministru

Sergiu LITVINENCO